

श्रीमूक पञ्चशती

॥ आर्या शतकम् ॥

कारण पर चिद्रूपा काञ्चीपुर सीम्नि काम पीठ गता ।
काचन विहरति करुणा काश्मीर स्तबक कोमलाङ्ग लता ॥ १ ॥

कंचन काञ्ची निलयं कर धृत कोदण्ड बाण सृणि-पाशम् ।
कठिन स्तनभर नम्रं कैवल्यानन्द कन्द मवलम्बे ॥ २ ॥

चिन्तित फल परि-पोषण चिन्तामणि रेव काञ्ची निलया मे ।
चिर तर सुचरित सुलभा चित्तं शिशिरयतु चित्सुखा धारा ॥ ३ ॥

कुटिल कचं कठिन कुचं कुन्दस्मित कान्ति कुङ्कुम छायायम् ।
कुरुते विहृतिं काञ्च्यां कुलपर्वत सार्व भौम सर्वस्वम् ॥ ४ ॥

पञ्च शर शास्त्र बोधन परमाचार्येण दृष्टि पातेन ।
काञ्ची सीम्नि कुमारी काचन मोहयति काम जेतारम् ॥ ५ ॥

परया काञ्ची पुरया पर्वत पर्यायपीन कुच भरया ।
परतन्त्रा वय मनया पङ्कज स ब्रह्मचारि लोचनया ॥ ६ ॥

ऐश्वर्य मिन्दु मौलेः ऐकात्म्य प्रकृति काञ्ची मध्य गतम् ।
ऐन्दव किशोर शेखरं ऐदम्पर्यं चकास्ति निगमानाम् ॥ ७ ॥

श्रित कम्पा सीमानं शिथिलित परमशिव धैर्य महिमानम् ।
कलये पटलि मानं कंचन कञ्चुकित भुवन भूमानम् ॥ ८ ॥

आदृत काञ्ची निलयं आद्या मारूढ यौवना-टोपाम् ।
आगम वतंस कलिकाम् आनन्दा द्वैत कन्दलीं वन्दे ॥ ९ ॥

तुङ्गाभिराम कुचभर शृङ्गारि तं आश्रयामि काञ्चि गतम् ।
गङ्गाधर परतन्त्रं शृङ्गारा द्वैत तन्त्र सिद्धान्तम् ॥ १० ॥

काञ्ची रत्न विभूषां कामपि कन्दर्प सूतिका पाङ्गीम् ।
परमां कला मुपासे परशिव वामाङ्ग पीठिका सीनाम् ॥ ११ ॥

कम्पाती चराणां करुणा कोरकित दृष्टि पातानाम् ।
केलीवनं मनो मे केषांचिद् भवतु चिद् विलासानाम् ॥ १२ ॥

आम्रतरु मूल वसतेः आदिम पुरुषस्य नयन पीयूषम् ।
आरब्ध यौवनोत्सवं आम्राय रहस्य मन्तर वलम्बे ॥ १३ ॥

अधिकाञ्चि परम योगिभिः आदिम पर पीठ सीम्नि दृश्येन ।
अनुबद्धं मम मानसम् अरुणिम सर्वस्व सम्प्रदायेन ॥ १४ ॥

अङ्कित शंकर देहाम् अङ्कुरि तोरोज कङ्कणा श्लेषैः ।
अधिकाञ्चि नित्य तरुणीम् अद्राक्षं कांचि दद्भुतां बालाम् ॥ १५ ॥

मधुर धनुषा महीधर जनुषा नन्दामि सुरभि बाण जुषा ।
चिद्वपुषा काञ्चिपुरे केलिजुषा बन्धु जीव कान्ति मुषा ॥ १६ ॥

मधुर स्मितेन रमते मांसल कुचभार मन्द गमनेन ।
मध्ये काञ्चि मनो मे मनसिज साम्राज्य गर्व बीजेन ॥ १७ ॥

धरणिमयीं तरणिमयीं पवनमयीं गगन दहन होतृ मयीम् ।
अम्बुमयी मिन्दुमयीं अम्बा मनुकम्प मादि मामीक्षे ॥ १८ ॥

लीन स्थिति मुनि हृदये ध्यान स्तिमितं तपस्य दुप कम्पम् ।
पीन स्तन भर मीडे मीन ध्वज तन्त्र परम तात्पर्यम् ॥ १९ ॥

श्वेता मन्थर हसिते शाता मध्ये च वाङ्मनोऽतीता ।
शीता लोचन पाते स्फीता कुच सीम्नि शाश्वती माता ॥ २० ॥

पुरतः कदा न करवै पुरवैरि विमर्द पुलकि ताङ्ग लताम् ।
पुनर्ती काञ्ची देशं पुष्पायुध वीर्य सरस परिपाटीम् ॥ २१ ॥

पुण्या काऽपि पुरन्ध्री पुङ्खित कन्दर्प सम्पदा वपुषा ।
पुलिनचरी कम्पायाः पुर मथनं पुलक निचुलितं कुरुते ॥ २२ ॥

तनिमा द्वैत वलग्नं तरुणारुण सम्प्रदाय तनु लेखम् ।
तटसीमनि कम्पायाः तरुणिम सर्वस्व माद्य मद्राक्षम् ॥ २३ ॥

पौष्टिक कर्म विपाकं पौष्पशरं सविध सीम्नि कम्पायाः ।
अद्राक्ष मात्त यौवनं अभ्युदयं कंचि दर्ध शशिमौलैः ॥ २४ ॥

संश्रित काञ्ची देशे सरसिज दौर्भाग्य जाग्र दुत्तंसे ।
संविन्मये विलीये सारस्वत पुरुष कार साम्राज्ये ॥ २५ ॥

मोदित मधुकर विशिखं स्वादिम समुदाय सार कोदण्डम् ।

आदृत काञ्ची खेलनं आदिम मारुण्य भेद माकलये ॥ २६ ॥

उररीकृत काञ्चि पुरीं उपनिष दरविन्द कुहर मधु धाराम् ।

उन्नम्र स्तन कलशीम् उत्सव लहरी मुपास्महे शम्भोः ॥ २७ ॥

एण शिशु दीर्घ लोचनं एनः परिपन्थि सन्ततं भजताम् ।

एकाम्र नाथ जीवितं एवं पद दूर मेकम वलम्बे ॥ २८ ॥

स्मयमान मुखं काञ्चीं अयमानं कमपि देवता भेदम् ।

दयमानं वीक्ष्य मुहुः वय मानन्दा मृताम्बुधौ मग्नाः ॥ २९ ॥

कुतुक जुषि काञ्चि देशे कुमुद तपो राशि पाक शेखरिते ।

कुरुते मनो विहारं कुलगिरि परिबृढ कुलैक मणिदीपे ॥ ३० ॥

वीक्षेमहि काञ्चिपुरे विपुल स्तन कलश गरिम परवशितम् ।

विद्रुम सहचर देहं विभ्रम समवाय सार सन्नाहम् ॥ ३१ ॥

कुरुविन्द गोत्र गात्रं कूलचरं कमपि नौमि कम्पायाः ।

कूलंकष कुचकुम्भं कुसुमायुध वीर्य सार संरम्भम् ॥ ३२ ॥

कुड्मलित कुच किशोरैः कुर्वाणैः काञ्चि देश सौहार्दम् ।

कुङ्कुम शोणैर् निचितं कुशल पथं शम्भु सुकृत सम्भारैः ॥ ३३ ॥

अङ्कित कचेन केनचित् अन्धं करणौषधेन कमलानाम् ।

अन्तःपुरेण शम्भोः अलंक्रिया काऽपि कल्प्यते काञ्च्याम् ॥ ३४ ॥

ऊरी करोमि सन्ततं ऊष्मल फालेन ललितं पुंसा ।

उपकम्प मुचित खेलनं उर्वीधर वंश सम्प दुन्मेषम् ॥ ३५ ॥

अङ्कुरित स्तन कोरकं अङ्गालंकार मेक चूतपतेः ।

आलोकेमहि कोमलं आगम संलाप सार याथार्थ्यम् ॥ ३६ ॥

पुञ्जित करुण मुदञ्जित शिञ्जित मणिकाञ्चि किमपि काञ्चिपुरे ।

मञ्जरित मृदुल हासं पिञ्जर तनु रुचि पिनाकि मूल धनम् ॥ ३७ ॥

लोल हृदयोऽस्मि शम्भोः लोचन युगलेन लेह्य मानायाम् ।

ललित परमशिवायां लावण्यामृत तरङ्ग मालायाम् ॥ ३८ ॥

मधुकर सहचर चिकुरैः मदनागम समय दीक्षित कटाक्षैः ।

मण्डित कम्पातीरैः मङ्गल कन्दैर् ममास्तु सारूप्यम् ॥ ३९ ॥

वदनार विन्द वक्षो वामाङ्ग तटी वशं वदी भूता ।

पुरुष त्रितये त्रेधा पुरन्धि रूपा त्वमेव कामाक्षि ॥ ४० ॥

बाधाकरीं भवाब्धेः आधाराद्यम्बुजेषु विचरन्तीम् ।

आधारी कृत काञ्ची बोधामृत वीचि मेव विमृशामः ॥ ४१ ॥

कलयाम्यन्तः शशधर कलयाऽङ्कित मौलि ममल चिद्वलयाम् ।

अलया मागम पीठी निलयां वलयाङ्ग सुन्दरी मम्बाम् ॥ ४२ ॥

शर्वादि परम साधक गुर्वानीताय कामपीठ जुषे ।

सर्वाकृतये शोणिम गर्वायास्मै समर्प्यते हृदयम् ॥ ४३ ॥

समया सान्ध्यमयूखैः समया बुद्धया सदैव शीलितया ।

उमया काञ्चीरतया न मया लभ्यते किं नु तादात्म्यम् ॥ ४४ ॥

जन्तोस्तव पदपूजन सन्तोष तरङ्गितस्य कामाक्षि ।

वन्धो यदि भवति पुनः सिन्धो रम्भस्सु बम्भ्रमीति शिला ॥ ४५ ॥

कुण्डलि कुमारि कुटिले चण्डि चराचर सवित्रि चामुण्डे ।

गुणिनि गुहारिणि गुह्ये गुरुमूर्ते त्वां नमामि कामाक्षि ॥ ४६ ॥

अभिदाकृति भिदाकृतिः अचिदाकृति रपि चिदाकृति मर्तः ।

अनहन्ता त्वमहन्ता भ्रमयसि कामाक्षि शाश्वती विश्वम् ॥ ४७ ॥

शिव शिव पश्यन्ति समं श्रीकामाक्षी कटाक्षिताः पुरुषाः ।

विपिनं भवन ममित्रं मित्रं लोष्टं च युवति बिम्बोष्ठम् ॥ ४८ ॥

कामपरिपन्थि कामिनि कामेश्वरि कामपीठ मध्यगते ।

कामदुघा भव कमले कामकले कामकोटि कामाक्षि ॥ ४९ ॥

मध्येहृदयं मध्येनितिलं मध्ये शिरोऽपि वास्तव्याम् ।

चण्डकर शक्र कार्मुक चन्द्रसमाभां नमामि कामाक्षीम् ॥ ५० ॥

अधिकाञ्चि केलि लोलैः अखिलागम यन्त्र तन्त्र मन्त्र मयैः ।

अतिशीतं मम मानसं असमशरद्रोहि जीवनोपायैः ॥ ५१ ॥

नन्दति मम हृदि काचन मन्दिरयन्ता निरन्तरं काञ्चीम् ।

इन्दुरवि मण्डल कुचा बिन्दु वियन्नाद परिणता तरुणी ॥ ५२ ॥

शम्पालता सवर्णं सम्पादयितुं भवज्वर चिकित्साम् ।
लिम्पामि मनसि किञ्चन कम्पातट रोहि सिद्ध भैषज्यम् ॥ ५३ ॥

अनुमित कुच काठिन्यां अधिवक्षःपीठ मङ्ग जन्मरिपोः ।
आनन्ददां भजे तां आनङ्ग ब्रह्मतत्त्व बोधसिराम् ॥ ५४ ॥

ऐक्षिषि पाशाङ्कुशधर हस्तान्तं विस्मयार्हं वृत्तान्तम् ।
अधिकाञ्चि निगमवाचां सिद्धान्तं शूलपाणि शुद्धान्तम् ॥ ५५ ॥

आहित विलास भङ्गीं आब्रह्म स्तम्ब शिल्प कल्पनया ।
आश्रित काञ्ची मतुलां आद्यां विस्फूर्ति माद्रिये विद्याम् ॥ ५६ ॥

मूकोऽपि जटिल दुर्गति शोकोऽपि स्मरति यः क्षणं भवतीम् ।
एको भवति स जन्तुः लोकोत्तर कीर्तिरेव कामाक्षि ॥ ५७ ॥

पञ्चदश वर्णरूपं कञ्चन काञ्ची विहार धौरेयम् ।
पञ्चशरीयं शम्भोः वञ्चन वैदग्ध्य मूल मवलम्बे ॥ ५८ ॥

परिणतिमतीं चतुर्धा पदवीं सुधियां समेत्य सौषुम्नीम् ।
पञ्चाशदर्ण कल्पित पदशिल्पां त्वां नमामि कामाक्षि ॥ ५९ ॥

आदिक्षन्मम गुरुराट् आदिक्षान्ता क्षरात्मिकां विद्याम् ।
स्वादिष्ठ चाप दण्डां नेदिष्ठा मेव कामपीठ गताम् ॥ ६० ॥

तुष्यामि हर्षितस्मरशासनया काञ्चिपुर कृतासनया ।
स्वासनया सकलजगत् भासनया कलित शम्बरासनया ॥ ६१ ॥

प्रेमवती कम्पायां स्थेमवती यतिमनस्सु भूमवती ।
सामवती नित्यगिरा सोमवती शिरसि भाति हैमवती ॥ ६२ ॥

कौतुकिना कम्पायां कौसुम चापेन कीलितेनान्तः ।
कुलदैवतेन महता कुङ्मल मुद्रां धुनोतु नः प्रतिभा ॥ ६३ ॥

यूना केनापि मिलद्देहा स्वाहा सहाय तिलकेन ।
सहकार मूलदेशे संविद्रूपा कुटुम्बिनी रमते ॥ ६४ ॥

कुसुमशर गर्व सम्पत् कोशगृहं भाति काञ्चिदेश गतम् ।
स्थापित मस्मिन्कथमपि गोपित मन्तर्मया मनोरत्नम् ॥ ६५ ॥

दग्ध षडध्वारण्यं दरदलित कुसुम्भ सम्भृतारुण्यम् ।
कलये नवतारुण्यं कम्पातट सीम्नि किमपि कारुण्यम् ॥ ६६ ॥

अधिकाञ्चि वर्धमानां अतुलां करवाणि पारणा मक्ष्णोः ।
आनन्द पाक भेदां अरुणिम परिणाम गर्व पल्लविताम् ॥ ६७ ॥

बाणसृणि पाश कार्मुक पाणिममुं कमपि कामपीठ गतम् ।
एणधर कोणचूडं शोणिम परिपाक भेद माकलये ॥ ६८ ॥

किं वा फलति ममान्यैः बिम्बाधर चुम्बि मन्दहास मुखी ।
सम्बाधकरी तमसासां अम्बा जागर्ति मनसि कामाक्षी ॥ ६९ ॥

मञ्चे सदाशिव मये परिशिवमय ललित पौष्प पर्यङ्के ।
अधिचक्र मध्य मास्ते कामाक्षी नाम किमपि मम भाग्यम् ॥ ७० ॥

रक्ष्योऽस्मि कामपीठी लासिकया घन कृपाम्बु राशिकया ।
श्रुति युवति कुन्तली मणि-मालिकया तुहिन शैल बालिकया ॥ ७१ ॥

लीये पुरहर जाये माये तव तरुण पल्लव च्छाये ।
चरणे चन्द्रा भरणे काञ्ची शरणे नतार्ति संहरणे ॥ ७२ ॥

मूर्तिमति मुक्ति बीजे मूर्ध्नि स्तबकित चकोर साम्राज्ये ।
मोदित कम्पा कूले मुहुर्मुहुर् मनसि मुमुदि षाऽस्माकम् ॥ ७३ ॥

वेदमयीं नादमयीं बिन्दुमयीं परपदोद्य दिन्दुमयीम् ।
मन्त्रमयीं तन्त्रमयीं प्रकृतिमयीं नौमि विश्व विकृति मयीम् ॥ ७४ ॥

पुरमथन पुण्यकोटी पुञ्जित कविलोक सूक्ति रस धाटी ।
मनसि मम कामकोटी विहरतु करुणा विपाक परिपाटी ॥ ७५ ॥

कुटिलं चटुलं पृथुलं मृदुलं कच नयन जघन चरणेषु ।
अवलोकित मवलम्बितम् अधिकम्पा तट ममेय मस्माभिः ॥ ७६ ॥

प्रत्यङ् मुख्या दृष्ट्या प्रसाद दीपाङ्कुरेण कामाक्ष्याः ।
पश्यामि निस्तुल महो पचेलिमं कमपि परशिवोल्लासम् ॥ ७७ ॥

विद्ये विधातृ विषये कात्यायनि कालि कामकोटि कले ।
भारति भैरवि भद्रे शाकिनि शाम्भवि शिवे स्तुवे भवतीम् ॥ ७८ ॥

मालिनि महेश चालिनि काञ्ची खेलिनि विपक्ष कालिनि ते ।
शूलिनि विद्रुम शालिनि सुरजन पालिनि कपालिनि नमोऽस्तु ॥ ७९ ॥

देशिक इति किं शंके तत्तादृक् तव नु तरुणि मोन्मेषः ।
कामाक्षि शूलपाणेः कामा गम समय यज्ञ दीक्षायाम् ॥ ८० ॥

वेतण्ड कुम्भ डम्बर वैतण्डिक कुचभरार्त मध्याय ।
कुङ्कुम रुचे नमस्यां शंकर नयनामृताय रचयामः ॥ ८१ ॥

अधिकाञ्चित मणिकाञ्चन काञ्ची मधिकाञ्चि काञ्चि दद्राक्षम् ।
अवनत जनानु कम्पां अनुकम्पा कूल मस्म दनुकूलाम् ॥ ८२ ॥

परिचित कम्पातीरं पर्वत राजन्य सुकृत सन्नाहम् ।
परगुरु कृपया वीक्षे परमशिवोत्सङ्ग मङ्गलाभरणम् ॥ ८३ ॥

दग्ध मदनस्य शम्भोः प्रथीयसीं ब्रह्मचर्य वैदग्धीम् ।
तव देवि तरुणिमश्री चतुरिम पाको न चक्षमे मातः ॥ ८४ ॥

मदजल तमाल पत्रा वसनित पत्रा करादृत खानित्रा ।
विहरति पुलिन्दयोषा गुञ्जाभूषा फणीन्द्र कृतवेषा ॥ ८५ ॥

अङ्गे शुकिनी गीते कौतुकिनी परिसरे च गायकिनी ।
जयसि सविधेऽम्ब भैरव मण्डलिनी श्रवसि शङ्ख कुण्डलिनी ॥ ८६ ॥

प्रणत जनतापवर्गा कृतबहु सर्गा ससिंह संसर्गा ।
कामाक्षि मुदित भर्गा हतरिपु वर्गा त्वमेव सा दुर्गा ॥ ८७ ॥

श्रवण चलद्वेतण्डा समरोद्धण्डा धुतासुर शिखण्डा ।
देवि कलितान्त षण्डा धृतनर मुण्डा त्वमेव चामुण्डा ॥ ८८ ॥

उर्वी धरेन्द्र कन्ये दर्वी भरितेन भक्त पूरेण ।

गुर्वी मर्किचनार्ति खर्वी कुरुषे त्वमेव कामाक्षि ॥ ८९ ॥

ताडित रिपु परिपीडन भयहरण निपुण हल मुसला ।

क्रोडपति भीषण मुखी क्रीडसि जगति त्वमेव कामाक्षि ॥ ९० ॥

स्मर मथन वरण लोला मन्मथ हेला विलास मणिशाला ।

कनक रुचि चौर्य शीला त्वमम्ब बाला कराब्ज धृतमाला ॥ ९१ ॥

विमलपटी कमलकुटी पुस्तक रुद्राक्ष शस्त हस्तपुटी ।

कामाक्षि पक्ष्मलाक्षी कलित विपञ्ची विभासि वैरिञ्ची ॥ ९२ ॥

कुङ्कुम रुचि पिङ्ग मसृक् पङ्क्ति ल मुण्डालि मण्डितं मातः ।

जयति तव रूपधेयं जपपट पुस्तक वराभय कराब्जम् ॥ ९३ ॥

कनकमणि कलित भूषां कालायस कलह शील कान्ति कलाम् ।

कामाक्षि शीलये त्वां कपाल शूलाभिराम करकमलाम् ॥ ९४ ॥

लोहिति मपुञ्ज मध्ये मोहित भुवने मुदा निरीक्षन्ते ।

वदनं तव कुवयुगलं काञ्चीसीमां च केऽपि कामाक्षि ॥ ९५ ॥

जलधि द्विगुणित हुतबह दिशा दिनेश्वर कलाश्विनेयदलैः ।

नलिनैर्महेशि गच्छसि सर्वोत्तर कर कमल दल ममलम् ॥ ९६ ॥

सत्कृत देशिक चरणाः सबीज निर्बीज योगनि श्रेण्या ।

अपवर्ग सौध वलभीं आरोहन्त्यम्ब केऽपि तव कृपया ॥ ९७ ॥

अन्तरपि बहिरपि त्वं जन्तुतते रन्तकान्त कृदहन्ते ।
चिन्तित सन्तानवतां सन्तत मपि तन्तनीषि महिमानम् ॥ ९८ ॥
कलमञ्जुल वागनुमित गल पञ्जर गत शुक ग्रहौत्कण्ठ्यात् ।
अम्ब रदनाम्बरं ते बिम्बफलं शम्बरारिणा न्यस्तम् ॥ ९९ ॥
जय जय जगदम्ब शिवे जय जय कामाक्षि जय जयाद्रिसुते ।
जय जय महेशदयिते जय जय चिद्गगन कौमुदी धारे ॥ १०० ॥
आर्या शतकं भक्त्या पठता मार्या कटाक्षेण ।
निस्सरति वदन कमलालात् वाणी पीयूष धोरणी दिव्या ॥ १०१ ॥
आर्याशतकं सम्पूर्णम् ॥

॥ पादारविन्दशतकम् ॥

महिम्नः पन्थानं मदन परिपन्थि प्रणयिनि
प्रभुर्निर्णेतुं ते भवति यतमानोऽपि कतमः ।
तथापि श्रीकाञ्ची विहति रसिके कोऽपि मनसो
विपाकस्त्वत्पाद स्तुति विधिषु जल्पाकयति माम् ॥ १ ॥
गलग्राही पौरन्दर पुरवनी पल्लव रुचां
धृत प्राथम्यानां अरुण महसा मादिम गुरुः ।

समिन्धे बन्धूक स्तबक सहयुध्वा दिशि दिशि
प्रसर्पन्कामाक्ष्याः चरण किरणाना मरुणिमा ॥ २ ॥

मरालीनां याना-भ्यसन कलना मूल गुरवे
दरिद्राणां त्राण व्यतिकर सुरोद्यान तरवे ।
तमस्काण्ड प्रौढि प्रकटन तिरस्कार पटवे
जनोऽयं कामाक्ष्याः चरण नलिनाय स्पृहयते ॥ ३ ॥

वहन्ती सैन्दूरीं सरणिमव नम्रामर पुरी-
पुरन्ध्री सीमन्ते कवि कमल बालार्क सुषमा ।
त्रयी सीमन्तिन्याः स्तनतट निचोलारुण पटी
विभान्ती कामाक्ष्याः पदनलिन कान्ति विजयते ॥ ४ ॥

प्रणम्री भूतस्य प्रणय कलह त्रस्त मनसः
स्मराराते श्लूडा वियति गृहमेधी हिमकरः ।
ययोः सान्ध्यां कान्तिं वहति सुषमाभि श्ररणयोः
तयोर्मे कामाक्ष्या हृदय मपतन्द्रं विहरताम् ॥ ५ ॥

ययोः पीठायन्ते विबुध मुकुटीनां पटलिका
ययोः सौधायन्ते स्वय मुदय भाजो भणितयः ।
ययोः दासायन्ते सरसिज भवाद्या श्ररणयोः
तयोर्मे कामाक्ष्या दिनमनु वरीवर्तु हृदयम् ॥ ६ ॥

नयन्ती संकोचं सरसिज रुचं दिक्परिसरे
सृजन्ती लौहित्यं नखकिरण चन्द्रार्ध खचिता ।
कवीन्द्राणां हृत्कैरव विकस नोद्योग जननी
स्फुरन्ती कामाक्ष्याः चरण रुचि सन्ध्या विजयते ॥ ७ ॥

विरावै मञ्जीरैः किमपि कथयन्तीव मधुरं
पुरस्ता दानम्रे पुरविजयिनि स्मेर वदने ।
वयस्येव प्रौढा शिथिलयति या प्रेम कलह-
प्ररोहं कामाक्ष्याः चरण युगली सा विजयते ॥ ८ ॥

सुपर्व स्त्री लोलालक परिचितं षट्पद कुलैः
स्फुरल्लाक्षा रागं तरुण तरणिज्योति ररुणैः ।
भृतं कान्त्यम्भोभिः विसृमर मरन्दैः सरसिजैः
विधत्ते कामाक्ष्याः चरण युगलं बन्धु पदवीम् ॥ ९ ॥

रजःसंसर्गेऽपि स्थितम रजसा मेव हृदये
परं रक्तत्वेन स्थित मपि विरक्तैक शरणम् ।
अलभ्यं मन्दानां दधदपि सदा मन्द गतितां
विधत्ते कामाक्ष्याः चरणयुग माश्चर्य लहरीम् ॥ १० ॥

जटाला मञ्जीर स्फुर दरुण रत्नांशु निकरैः
निषिदन्ती मध्ये नखरुचि झरी गाङ्ग पयसाम् ।

जगत्त्राणं कर्तुं जननि मम कामाक्षि नियतं
तपश्चर्या धत्ते तव चरण पाथोज युगली ॥ ११ ॥

तुलाकोटि द्वन्द्वक्कणित भणिता भीति वचसोः
विनम्रं कामाक्षी विसृमर महः पाटलि तयोः ।
क्षणं विन्यासेन क्षपित तमसोर्मे ललितयोः
पुनीयान्मूर्धानं पुरहर पुरन्ध्री चरणयोः ॥ १२ ॥

भवानि द्रुह्येतां भव निबिडितेभ्यो मम मुहुः
तमो व्यामोहेभ्य स्तव जननि कामाक्षि चरणौ ।
ययो र्लाक्षा बिन्दु स्फुरण धरणाद् धूर्जटिजटा-
कुटीरा शोणाङ्गं वहति वपुरेणाङ्ग कलिका ॥ १३ ॥

पवित्री कुर्युर्नुः पदतल भुवः पाटल रुचः
परागास्ते पाप प्रशमन धुरीणाः परशिवे ।
कणं लब्धुं येषां निज शिरसि कामाक्षि विवशा
वलन्तो व्यातन्वन्ति अहमहमिकां माधव मुखाः ॥ १४ ॥

बला कामालाभिः नखरुचिमयीभिः परिवृते
विनम्र स्वर्नारी विकच कच कालाम्बुद कुले ।
स्फुरन्तः कामाक्षि स्फुट दलित बन्धूक सुहृदः
तटिल्लेखायन्ते तव चरण पाथोज किरणाः ॥ १५ ॥

सरागः सद्वेषः प्रसृमर सरोजे प्रतिदिनं
निसर्गा दाक्रामन् विबुध जन मूर्धान मधिकम् ।
कथंकारं मातः कथय पदपद्म स्तव सतां
नतानां कामाक्षि प्रकटयति कैवल्य सरणिम् ॥ १६ ॥

जपा लक्ष्मी शोणो जनित परमज्ञान नलिनी-
विकास व्यासङ्गो विफलित जगज्जाड्य गरिमा ।
मनःपूर्वाद्रिं मे तिलकयतु कामाक्षि तरसा
तमस्काण्ड द्रोही तव चरण पाथोज रमणः ॥ १७ ॥

नमस्कुर्मः प्रेङ्खन् मणिकटक नीलोत्पल महः-
पयोधौ रिङ्खद्भिः नखकिरण फेनै र्धवलिते ।
स्फुटं कुर्वाणाय प्रबल चलदौ र्वानल शिखा-
वितर्क कामाक्ष्याः सतत मरुणिम्ने चरणयोः ॥ १८ ॥

शिवे पाशायेतां अलघुनि तमः कूप कुहरे
दिनाधीशायेतां मम हृदय पाथोज विपिने ।
नभो मासायेतां सरस कविता रीति सरिति
त्वदीयौ कामाक्षि प्रसृत किरणौ देवि चरणौ ॥ १९ ॥

निषक्तं श्रुत्यन्ते नयन मिव सद्वृत्त रुचिरैः
समैर्जुष्टं शुद्धैः अधरमिव रम्यै र्द्विजगणैः ।

शिवे वक्षोजन्म द्वितय मिव मुक्ताश्रित मुमे
त्वदीयं कामाक्षि प्रणत शरणं नौमि चरणम् ॥ २० ॥

नमस्या संसज्जन् नमुचि परिपन्थि प्रणयिनी-
निसर्ग प्रेङ्खोलत् कुरलकुल कालाहि शबले ।
नखच्छाया दुग्धोदधि पयसि ते वैद्रुम रुचां
प्रचारं कामाक्षि प्रचुरयति पादाब्ज सुषमा ॥ २१ ॥

कदा दूरीकर्तुं कटुदुरित काकोल जनितं
महान्तं सन्तापं मदन परिपन्थि प्रियतमे ।
क्षणात्ते कामाक्षि त्रिभुवन परीताप हरणे
पटीयांसं लप्स्ये पदकमल सेवामृतरसम् ॥ २२ ॥

ययोः सान्ध्यं रोचिः सतत मरुणिम्ने स्पृहयते
ययोश्चान्द्री कान्तिः परिपतति दृष्ट्वा नखरुचिम् ।
ययोः पाकोद्रेकं पिपठिषति भक्त्या किसलयं
म्रदिमः कामाक्ष्या मनसि चरणौ तौ तनुमहे ॥ २३ ॥

जगन्नेदं नेदं परमिति परित्यज्य यतिभिः
कुशाग्रीय स्वान्तैः कुशल धिषणैः शास्त्र सरणौ ।
गवेष्यं कामाक्षि ध्रुव मकृतकानां गिरिसुते
गिरा मैदम्पर्यं तव चरण पद्मं विजयते ॥ २४ ॥

कृतस्नानं शास्त्रा मृत सरसि कामाक्षि नितरां
दधानं वैशद्यं कलितरस मानन्द सुधया ।
अलंकारं भूमेः मुनिजन मनश्चिन्मय महा-
पयोधे रन्तस्स्थं तव चरण रत्नं मृगयते ॥ २५ ॥

मनोगेहे मोहोद्भव तिमिर पूर्णे मम मुहुः
दरिद्राणी कुर्वन् दिनकर सहस्राणि किरणैः ।
विधत्तां कामाक्षि प्रसृमर तमो वञ्चन चणः
क्षणार्थं सान्निध्यं चरण मणिदीपो जननि ते ॥ २६ ॥

कवीनां चेतोवन् नखर रुचि सम्पर्कि विबुध-
स्रवन्ती स्रोतोवत् पटुमुखरितं हंसकरवैः ।
दिनारम्भ श्रीवन् नियत मरुणच्छाय सुभगं
मदन्तः कामाक्ष्याः स्फुरतु पद पङ्केरुह युगम् ॥ २७ ॥

सदा किं सम्पर्कात् प्रकृति कठिनैर्नाकि मुकुटैः
तटैर्नीहाराद्रेः अधिक मणुना योगि मनसा ।
विभिन्ते संमोहं शिशिरयति भक्तानपि दृशाम्
अदृश्यं कामाक्षि प्रकटयति ते पाद युगलम् ॥ २८ ॥

पवित्राभ्या मम्ब प्रकृति मृदुलाभ्यां तव शिवे
पदाभ्यां कामाक्षि प्रसभ मभिभूतैः सचकितैः ।

प्रवालै रम्भोजैः अपि च वनवास व्रतदशाः
सदैवारभ्यन्ते परिचरित नानाद्विजगणैः ॥ २९ ॥

चिराद्दृश्या हंसैः कथमपि सदा हंस सुलभं
निरस्यन्ती जाड्यं नियत जड मध्येक शरणम् ।
अदोषव्या सङ्गा सतत मपि दोषाप्ति मलिनं
पयोजं कामाक्ष्याः परिहसति पादाब्ज युगली ॥ ३० ॥

सुराणा मानन्द प्रबलन तया मण्डन तया
नखेन्दु ज्योत्स्नाभिः विसृमर तमः खण्डन तया ।
पयोजश्री द्वेष व्रत रत तया त्वच्चरणयोः
विलासः कामाक्षि प्रकटयति नैशाकर दशाम् ॥ ३१ ॥

सितिम्ना कान्तीनां नखर जनुषां पाद नलिन-
च्छवीनां शोणिम्ना तव जननि कामाक्षि नमने ।
लभन्ते मन्दार ग्रथित नव बन्धूक कुसुम-
स्रजां सामीचीन्यं सुरपुर पुरन्ध्री कचभराः ॥ ३२ ॥

स्फुरन्मध्ये शुद्धे नखकिरण दुग्धाब्धि पयसां
वहन्नब्जं चक्रं दरमपि च लेखात्मक तया ।
श्रितो मात्स्यं रूपं श्रियमपि दधानो निरुपमां
त्रिधामा कामाक्ष्याः पदनलिन नामा विजयते ॥ ३३ ॥

नखश्री सन्नद्ध स्तबक निचितः स्वैश्च किरणैः
पिशङ्गैः कामाक्षि प्रकटित लसत् पल्लव रुचिः ।
सतां गम्यः शङ्के सकल फलदाता सुरतरुः
त्वदीयः पादोऽयं तुहिन गिरि राजन्य तनये ॥ ३४ ॥

वषट्कुर्वन्माञ्जीरज कलकलैः कर्मलहरी-
हवींषि प्रौढण्डं ज्वलति परमज्ञान दहने ।
महीयान्कामाक्षि स्फुटमहसि जोहोति सुधियां
मनोवेद्यां मातस्तव चरणयज्वा गिरिसुते ॥ ३५ ॥

महामन्त्रं किञ्चित् मणिकटक नादै मृदु जपन्
क्षिपन्दिक्षु स्वच्छं नखरुचि मयं भास्मनरजः ।
नतानां कामाक्षि प्रकृति पटु रुच्चाट्य ममता-
पिशाचीं पादोऽयं प्रकटयति ते मान्त्रिक दशाम् ॥ ३६ ॥

उदीते बोधेन्दौ तमसि नितरां जग्मुषि दशां
दरिद्रां कामाक्षि प्रकट मनुरागं विदधती ।
सितेनाच्छाद्याङ्गं नखरुचि पटेनाङ्घ्रि युगली-
पुरन्ध्री ते मातः स्वय मभिसरत्येव हृदयम् ॥ ३७ ॥

दिनारम्भः सम्पन् नलिन विपिनाना मभिनवो
विकासो वासन्तः सुकविपिक लोकस्य नियतः ।

प्रदोषः कामाक्षि प्रकट परमज्ञान शशिनः
चकास्ति त्वत्पाद स्मरण महिमा शैल तनये ॥ ३८ ॥

धृतच्छायं नित्यं सरसिरुह मैत्री परिचितं
निधानं दीप्तीनां निखिल जगतां बोध जनकम् ।
मुमुक्षूणां मार्ग प्रथन पटु कामाक्षि पदवीं
पदं ते पातङ्गीं परिकलयते पर्वत सुते ॥ ३९ ॥

शनैस्तीर्त्वा मोहाम्बुधि मथ समारोढु मनसः
क्रमात् कैवल्याख्यां सुकृति सुलभां सौधवलभीम् ।
लभन्ते निःश्रेणी मिव झटिति कामाक्षि चरणं
पुरश्चर्याभिस्ते पुरमथन सीमन्तिनि जनाः ॥ ४० ॥

प्रचण्डार्ति क्षोभ प्रमथनकृते प्रातिभ सरित्
प्रवाह प्रोद्धण्डी करण जलदाय प्रणमताम् ।
प्रदीपाय प्रौढे भवत मसि कामाक्षि चरण-
प्रसादौन्मुख्याय स्पृहयति जनोऽयं जननि ते ॥ ४१ ॥

मरुद्भिः संसेव्या सतत मपि चाञ्चल्य रहिता
सदारुण्यं यान्ती परिणति दरिद्राण सुषमा ।
गुणोत्कर्षान् माञ्जीरज कलकलै स्तर्जन पटुः
प्रवालं कामाक्ष्याः परिहसति पादाब्ज युगली ॥ ४२ ॥

जगद्रक्षा दक्षा जलज रुचि शिक्षा पटुतरा
समैर्नम्या रम्या सतत मभिगम्या बुधजनैः ।
द्वयी लीलालोला श्रुतिषु सुरपालादि मुकुटी-
तटी सीमाधामा तव जननि कामाक्षि पदयोः ॥ ४३ ॥

गिरां दूरौ चोरौ जडिम तिमिराणां कृतजगत्
परित्राणौ शोणौ मुनि हृदय लीलैक निपुणौ ।
नखैः स्मेरौ सारौ निगम वचसां खण्डित भव-
ग्रहोन्मादौ पादौ तव जननि कामाक्षि कलये ॥ ४४ ॥

अविश्रान्तं पङ्कः यदपि कलयन्यावकमयं
निरस्यन्कामाक्षि प्रणमन जुषां पङ्कः मखिलम् ।
तुलाकोटि द्वन्दं दधदपि च गच्छ त्रतुलतां
गिरां मार्गं पादो गिरिवर सुते लङ्घयति ते ॥ ४५ ॥

प्रवालं सव्रीलं विपिन विवरे वेपयति या
स्फुरल्लीलं बाला तप मधिक बालं वदति या ।
रुचिं सान्ध्यां वन्ध्यां विरचयति या वर्धयतु सा
शिवं मे कामाक्ष्याः पद नलिन पाटल्य लहरी ॥ ४६ ॥

किरञ्ज्योत्स्ना रीतिं नख मुखरुचा हंस मनसां
वितन्वानः प्रीतिं विकच तरुणाम्भोरुह रुचिः ।

प्रकाशः श्रीपादस्तव जननि कामाक्षि तनुते
शरत्काल प्रौढिं शशि शकल चूड प्रियतमे ॥ ४७ ॥

नखाङ्कूर स्मेर द्युति विमल गङ्गाम्भसि सुखं
कृतस्नानं ज्ञाना मृत ममल मास्वाद्य नियतम् ।
उदञ्चन्मञ्जीर स्फुरण मणिदीपे मम मनो
मनोज्ञे कामाक्ष्याः चरण मणिहर्म्ये विहरताम् ॥ ४८ ॥

भवाम्भोधौ नौकां जडिम विपिने पावक शिखा-
ममर्त्येन्द्रादीनां अधिमुकुट मुत्तंस कलिकाम् ।
जगत्तापे ज्योत्स्नां अकृतकवचः पञ्जर पुटे
शुकस्त्रीं कामाक्ष्या मनसि कलये पाद युगलीम् ॥ ४९ ॥

परात्म प्राकाश्य प्रतिफलन चुञ्चुः प्रणमतां
मनोज्ञ स्त्वत्पादो मणिमुकुर मुद्रां कलयते ।
यदीयां कामाक्षि प्रकृति मसृणाः शोधक दशां
विधातुं चेष्टन्ते बल रिपु वधूटी कचभराः ॥ ५० ॥

अविश्रान्तं तिष्ठन् अकृत कवचः कन्दर पुटी-
कुटीरान्तः प्रौढं नखरुचि सटालीं प्रकटयन् ।
प्रचण्डं खण्डत्वं नयतु मम कामाक्षि तरसा
तमो वेतण्डेन्द्रं तव चरण कण्ठीरव पतिः ॥ ५१ ॥

पुरस्तात्कामाक्षि प्रचुर रस माखण्डल पुरी-
पुरन्ध्रीणां लास्यं तव ललित मालोक्य शनकैः ।
नखश्रीभिः स्मेरा बहु वितनुते नूपुररवैः
चमत्कृत्या शङ्के चरण युगली चाटु रचनाः ॥ ५२ ॥

सरोजं निन्दन्ती नखकिरण कर्पूर शिशिरा
निषिक्ता मारारे मुकुट शशिरेखा हिमजलैः ।
स्फुरन्ती कामाक्षि स्फुटरुचि मये पल्लवचये
तवाधत्ते मैत्रीं पथिक सुदृशा पाद युगली ॥ ५३ ॥

नतानां सम्पत्तेः अनवरत माकर्षण जपः
प्ररोहत्संसार प्रसर गरिम स्तम्भन जपः ।
त्वदीयः कामाक्षि स्मरहर मनो मोहन जपः
पटीयान्नः पायात् पद नलिन मञ्जीर निनदः ॥ ५४ ॥

वितन्वीथा नाथे मम शिरसि कामाक्षि कृपया
पदाम्भोज न्यासं पशु परिबृढ प्राण दयिते ।
पिबन्तो यन्मुद्रां प्रकट मुपकम्पा परिसरं
दृशा नानन्द्यन्ते नलिन भव नारायण मुखाः ॥ ५५ ॥

प्रणामोद्यद्बृन्दारक मुकुट मन्दार कलिका-
विलोल ल्लोलम्ब प्रकरमय धूम प्रचुरिमा ।

प्रदीप्तः पादाब्ज द्युति वितति पाटल्य लहरी-
कृशानुः कामाक्ष्या मम दहतु संसार विपिनम् ॥ ५६ ॥

वलक्ष श्रीर्ऋक्षाधिप शिशु सदृक्षै स्तव नखैः
जिघृक्षु र्दक्षत्वं सरसिरुह भिक्षुत्व करणे ।
क्षणान्मे कामाक्षि क्षपित भव संक्षोभ गरिमा
वचो वैचक्षन्यं चरण युगली पक्ष्मलयतात् ॥ ५७ ॥

समन्तात्कामाक्षि क्षत तिमिर सन्तान सुभगान्
अनन्ताभि र्भाभिः दिनमनु दिगन्तान्विरचयन् ।
अहन्ताया हन्ता मम जडिम दन्तावल हरिः
विभिन्तां सन्तापं तव चरण चिन्तामणि रसौ ॥ ५८ ॥

दधानो भास्वत्तां अमृत निलयो लोहित वपुः
विनम्राणां सौम्यो गुरुरपि कवित्वं च कलयन् ।
गतौ मन्दो गङ्गाधर महिषि कामाक्षि भजतां
तमःकेतुर्मातः तव चरण पद्मो विजयते ॥ ५९ ॥

नयन्तीं दासत्वं नलिन भव मुख्या नसुलभ-
प्रदानाद्दीनानां अमरतरु दौर्भाग्य जननीम् ।
जगज्जन्म क्षेम क्षय विधिषु कामाक्षि पदयोः
धुरीणामीष्टे कस्तव भणितुमाहो पुरुषिकाम् ॥ ६० ॥

जनोऽयं सन्तप्तो जननि भव चण्डांशु किरणैः
अलब्धवैकं शीतं कणमपि परज्ञान पयसः ।
तमोमार्गे पान्थस्तव झटिति कामाक्षि शिशिरां
पदाम्भोज च्छायां परमशिव जाये मृगयते ॥ ६१ ॥

जयत्यम्ब श्रीमन् नख किरण चीनांशुक मयं
वितानं बिभ्राणे सुरमुकुट संघट्ट मसृणे ।
निजारुण्य क्षौमास्तरणवति कामाक्षि सुलभा
बुधैः संविन्नारी तव चरण माणिक्य भवने ॥ ६२ ॥

प्रतीमः कामाक्षि स्फुरित तरुणादित्य किरण-
श्रियो मूलद्रव्यं तव चरण मद्रीन्द्र तनये ।
सुरेन्द्राशा मापूरयति यदसौ ध्वान्त मखिलं
धुनीते दिग्भागा नपि च महसा पाटलयते ॥ ६३ ॥

महाभाष्य व्याख्या पटु शयन मारोपयति वा
स्मर व्यापारेष्वा पिशुन नितिलं कारयति वा ।
द्विरेफाणा मध्यासयति सततं वाधिवसतिं
प्रणम्रान्कामाक्ष्याः पदनलिन माहात्म्य गरिमा ॥ ६४ ॥

विवेकाम्भ स्स्रोत स्स्रपन परिपाटी शिशिरिते
समीभूते शास्त्र स्मरण हल संकर्षण वशात् ।

सतां चेतःक्षेत्रे वपति तव कामाक्षि चरणो
महासंवित्सस्य प्रकर वर बीजं गिरिसुते ॥ ६५ ॥

दधानो मन्दार स्तबक परिपाटीं नखरुचा
वहन्दीप्तां शोणाङ्गुलि पटल चाम्पेय कलिकाम् ।
अशोकोल्लासं नः प्रचुरयतु कामाक्षि चरणो
विकासी वासन्तः समय इव ते शर्वदयिते ॥ ६६ ॥

नखांशु प्राचुर्य प्रसृमर मरालालि धवलः
स्फुरन्मञ्जीरोद्य न्मरकत महश्शैवल युतः ।
भवत्याः कामाक्षि स्फुट चरण पाटल्य कपटो
नदः शोणाभिख्यो नगपति तनूजे विजयते ॥ ६७ ॥

धुनानं पङ्क्तौघं परम सुलभं कण्टक कुलैः
विकास व्यासङ्गं विदध दपराधीन मनिशम् ।
नखेन्दु ज्योत्स्नाभि विशद रुचि कामाक्षि नितराम्
असामान्यं मन्ये सरसिज मिदं ते पदयुगम् ॥ ६८ ॥

करीन्द्राय द्रुह्यति अलस गति लीलासु विमलैः
पयोजै र्मात्सर्यं प्रकटयति कामं कलयते ।
पदाम्भोज द्वन्द्वं तव तदपि कामाक्षि हृदयं
मुनीनां शान्तानां कथमनिश मस्मै स्पृहयते ॥ ६९ ॥

निरस्ता शोणिम्ना चरण किरणानां तव शिवे
समिन्धाना सन्ध्या रुचि रचल राजन्य तनये ।
असामर्थ्या देनं परिभवितु मेतत्समरुचां
सरोजानां जाने मुकुलयति शोभां प्रतिदिनम् ॥ ७० ॥

उपादिक्ष द्वाक्ष्यं तव चरण नामा गुरुरसौ
मरालानां शङ्के मसृण गति लालित्य सरणौ ।
अतस्ते निस्तन्द्रं नियत ममुना सख्य पदवीं
प्रपन्नं पाथोजं प्रति दधति कामाक्षि कुतुकम् ॥ ७१ ॥

दधानैः संसर्गं प्रकृति मलिनैः षट्पद कुलैः
द्विजाधीश श्लाघा विधिषु विदधद्भिर्मुकुलताम् ।
रजोमिश्रैः पद्मैर्नियत मपि कामाक्षि पदयोः
विरोधस्ते युक्तो विषमशर वैरि प्रियतमे ॥ ७२ ॥

कवित्वश्री मिश्री करण निपुणौ रक्षण चणौ
विपन्नानां श्रीमन्नलिन मसृणौ शोण किरणौ ।
मुनीन्द्राणा मन्तःकरण शरणौ मन्द सरणौ
मनोज्ञौ कामाक्ष्या दुरित हरणौ नौमि चरणौ ॥ ७३ ॥

परस्मात्सर्वस्मा दपि च परयो मुक्ति करयोः
नखश्रीभिर्ज्योत्स्ना कलित तुलयो स्ताम्र तलयोः ।

निलीये कामाक्ष्या निगम नुतयो नार्कि नतयोः
निरस्त प्रोन्मील त्रलिन मदयो रेव पदयोः ॥ ७४ ॥

स्वभावा दन्योन्यं किसलय मपीदं तव पदं
म्रदिम्रा शोणिम्रा भगवति दधाते सदृशताम् ।
वने पूर्वस्येच्छा सतत मवने किं तु जगतां
परस्येत्थं भेदः स्फुरति हृदि कामाक्षि सुधियाम् ॥ ७५ ॥

कथं वाचालोऽपि प्रकट मणि मञ्जीर निनदैः
सदै वानन्दार्द्रान् विरचयति वाचंयमजनान् ।
प्रकृत्या ते शोणच्छविरपि च कामाक्षि चरणो
मनीषा नैर्मल्यं कथमिव नृणां मांसलयते ॥ ७६ ॥

चलत्तृष्णा वीची परिचलन पर्याकुल तया
मुहुर्भ्रान्त स्तान्तः परमशिव वामाक्षि परवान् ।
तितीर्षुः कामाक्षि प्रचुरतर कर्माम्बुधि ममुं
कदाहं लप्स्ये ते चरण मणि सेतुं गिरिसुते ॥ ७७ ॥

विशुष्यन्त्यां प्रज्ञा सरिति दुरित ग्रीष्म समय-
प्रभावेण क्षीणे सति मम मनःकेकिनि शुचा ।
त्वदीयः कामाक्षि स्फुरित चरणाम्भोद महिमा
नभोमा साटोपं नगपतिसुते किं न कुरुते ॥ ७८ ॥

विनम्राणां चेतो भवन वलभी सीम्नि चरण-
प्रदीपे प्राकाश्यं दधति तव निर्धूत तमसि ।
असीमा कामाक्षि स्वय मलघु दुष्कर्म लहरी
विघूर्णन्ती शान्तिं शलभ परिपाटीव भजते ॥ ७९ ॥

विराजन्ती शुक्ति र्नख किरण मुक्तामणि ततेः
विपत्पाथो राशौ तरिरपि नराणां प्रणमताम् ।
त्वदीयः कामाक्षि ध्रुव मलघु वह्नि भव वने
मुनीनां ज्ञानाग्नेः अरणिरय मंघ्रि विजयते ॥ ८० ॥

समस्तैः संसेव्यः सततमपि कामाक्षि विबुधैः
स्तुतो गन्धर्व स्त्री सुललित विपञ्ची कलरवैः ।
भवत्या भिन्दानो भवगिरि कुलं जृम्भित तमो-
बलद्रोही मातः चरण पुरुहूतो विजयते ॥ ८१ ॥

वसन्तं भक्तानां अपि मनसि नित्यं परिलसद्-
घनच्छा यापूर्णं शुचिमपि नृणां ताप शमनम् ।
नखेन्दु ज्योत्स्नाभिः शिशिर मपि पद्मोदय करं
नमामः कामाक्ष्याः चरण मधिकाश्चर्य करणम् ॥ ८२ ॥

कवीन्द्राणां नानाभणिति गुण चित्रीकृत वचः-
प्रपञ्च व्यापार प्रकटन कला कौशल निधिः ।

अधःकुर्वन्नब्जं सनक भृगु मुख्यै मुनिजनैः

नमस्यः कामाक्ष्याः चरण परमेष्ठी विजयते ॥ ८३ ॥

भवत्याः कामाक्षि स्फुरित पद पङ्केरुह भुवां

परागाणां पूरैः परिहृत कलङ्क व्यतिकरैः ।

नताना मामृष्टे हृदय मुकुरे निर्मल रुचि

प्रसन्ने निश्शेषं प्रतिफलति विश्वं गिरिसुते ॥ ८४ ॥

तव त्रस्तं पादात् किसलय मरण्यान्तर मगात्

परं रेखारूपं कमल ममुमे वाश्रित मभूत् ।

जितानां कामाक्षि द्वितय मपि युक्तं परिभवे

विदेशे वासो वा शरण गमनं वा निजरिपोः ॥ ८५ ॥

गृहीत्वा याथार्थ्यं निगम वचसां देशिक कृपा-

कटाक्षर्क ज्योति शशमित ममता बन्ध तमसः ।

यतन्ते कामाक्षि प्रतिदिवस मन्त द्रढयितुं

त्वदीयं पादाब्जं सुकृत परिपाकेन सुजनाः ॥ ८६ ॥

जडानाम प्यम्ब स्मरण समये तवच्चरणयोः

भ्रमन्मन्य क्षमाभृद् घुमुघुमित सिन्धु प्रतिभटाः ।

प्रसन्नाः कामाक्षि प्रसभ मधर स्पन्दन करा

भवन्ति स्वच्छन्दं प्रकृति परिपक्का भणितयः ॥ ८७ ॥

वहन्नप्यश्रान्तं मधुर निनदं हंसक मसौ
तमेवाधः कर्तुं किमिव यतते केलि गमने ।
भवस्यै वानन्दं विदध दपि कामाक्षि चरणो
भवत्या स्तद्द्रोहं भगवति किमेवं वितनुते ॥ ८८ ॥

यदत्यन्तं ताम्यति अलसगति वार्ता स्वपि शिवे
तदेतत्कामाक्षि प्रकृति मृदुलं ते पदयुगम् ।
किरीटैः संघट्टं कथमिव सुरौघस्य सहते
मुनीन्द्राणा मास्ते मनसि च कथं सूचि निशिते ॥ ८९ ॥

मनोरङ्गे मत्के विबुध जन संमोद जननी
सराग व्यासङ्गं सरस मृदु संचार सुभगा ।
मनोज्ञा कामाक्षि प्रकटयतु लास्य प्रकरणं
रणन्मञ्जीरा ते चरण युगली नर्तक वधूः ॥ ९० ॥

परिष्कुर्वन्मातः पशुपति कपर्दं चरणराट्
पराचां हृत्पद्मं परम भणितीनां च मकुटम् ।
भवाख्ये पाथोधौ परिहरतु कामाक्षि ममता-
पराधीनत्वं मे परिमुषित पाथोज महिमा ॥ ९१ ॥

प्रसूनैः सम्पर्कात् अमर तरुणी कुन्तल भवैः
अभीष्टानां दानात् अनिशमपि कामाक्षि नमताम् ।

स्वसङ्गात्कङ्कलि प्रसव जनकत्वेन च शिवे
त्रिधा धत्ते वार्ता सुरभि रिति पादो गिरिसुते ॥ ९२ ॥

महामोहस्तेन व्यतिकर भया त्पालयति यो
विनिक्षिप्तं स्वस्मि त्रिजजन मनोरत्न मनिशम् ।
स रागस्यो द्रेका त्सतत मपि कामाक्षि तरसा
किमेवं पादोऽसौ किसलय रुचिं चोरयति ते ॥ ९३ ॥

सदा स्वादुंकारं विषय लहरी शालि कणिकां
समास्वाद्य श्रान्तं हृदय शुक पोतं जननि मे ।
कृपाजाले फालेक्षण महिषि कामाक्षि रभसात्
गृहीत्वा रुन्धीथाः तव पदयुगी पञ्जर पुटे ॥ ९४ ॥

धुनानं कामाक्षि स्मरण लव मात्रेण जडिम-
ज्वरप्रौढिं गूढ स्थिति निगम नैकुञ्ज कुहरे ।
अलभ्यं सर्वेषां कतिचन लभन्ते सुकृतिनः
चिरा दन्विष्यन्त स्तव चरण सिद्धौषध मिदम् ॥ ९५ ॥

रणन्मञ्जीराभ्यां ललित गमनाभ्यां सुकृतिनां
मनो वास्तव्याभ्यां मथित तिमिराभ्यां नखरुचा ।
निधेयाभ्यां पत्या निज शिरसि कामाक्षि सततं
नमस्ते पादाभ्यां नलिन मृदुलाभ्यां गिरिसुते ॥ ९६ ॥

सुरागे राकेन्दु प्रतिनिधि मुखे पर्वतसुते
चिराल्लभ्ये भक्त्या शमधन जनानां परिषदा ।
मनोभृङ्गो मत्कः पदकमल युग्मे जननि ते
प्रकामं कामाक्षि त्रिपुरहर वामाक्षि रमताम् ॥ ९७ ॥

शिवे संविद्रूपे शशि शकल चूड प्रियतमे
शनैर्गत्या गत्या जितसुर वरेभे गिरिसुते ।
यतन्ते सन्तस्ते चरण नलिनालान युगले
सदा बद्धं चित्त प्रमद करियूथं दृढतरम् ॥ ९८ ॥

यशः सूते मात र्मधुर कवितां पक्ष्मलयते
श्रियं दत्ते चित्ते कमपि परिपाकं प्रथयते ।
सतां पाशग्रन्थिं शिथिलयति किं किं न कुरुते
प्रपन्ने कामाक्ष्याः प्रणति परिपाटी चरणयोः ॥ ९९ ॥

मनीषां माहेन्द्रिं ककुभमिव ते कामपि दशां
प्रधत्ते कामाक्ष्याः चरण तरुणादित्य किरणः ।
यदीये सम्पर्के धृतरस मरन्दा कवयतां
परीपाकं धत्ते परिमलवती सूक्ति नलिनी ॥ १०० ॥

पुरा मारारातिः पुरमजय दम्ब स्तवशतैः
प्रसन्नायां सत्यां त्वयि तुहिन शैलेन्द्र तनये ।

अतस्ते कामाक्षि स्फुरतु तरसा काल समये
समायाते मात र्मम मनसि पादाब्ज युगलम् ॥ १०१ ॥

पदद्वन्द्वं मन्दं गतिषु निवसन्तं हृदि सतां
गिरामन्ते भ्रान्तं कृतकर हितानां परिबृढे ।
जनाना मानन्दं जननि जनयन्तं प्रणमतां
त्वदीयं कामाक्षि प्रतिदिन महं नौमि विमलम् ॥ १०२ ॥

इदं यः कामाक्ष्याः चरण नलिन स्तोत्र शतकं
जपेन्नित्यं भक्त्या निखिल जगदा ह्लाद जनकम् ।
स विश्वेषां वन्द्यः सकल कविलोकैक तिलकः
चिरं भुक्त्वा भोगान् परिणमति चिद्रूप कलया ॥ १०३ ॥
पादारविन्दशतकं सम्पूर्णम् ॥

॥ स्तुति शतकम् ॥

पाण्डित्यं परमेश्वरि स्तुतिविधौ नैवाश्रयन्ते गिरां
वैरिञ्चान्यपि गुम्फनानि विगलद्गर्वाणि शर्वाणि ते ।
स्तोतुं त्वां परिफुल्ल नील नलिन श्यामाक्षि कामाक्षि मां
वाचाली कुरुते तथापि नितरां त्वत्पाद सेवादरः ॥ १ ॥

तापिञ्छ स्तबकत्वेषे तनुभृतां दारिद्र्य मुद्रा द्विषे
संसाराख्य तमोमुषे पुररिपो वर्माङ्गः सीमाजुषे ।
कम्पातीर मुपेयुषे कवयतां जिह्वा कुटीं जग्मुषे
विश्वत्राणपुषे नमोऽस्तु सततं तस्मै परंज्योतिषे ॥ २ ॥

ये सन्धारुण यन्ति शंकरजटा कान्तार चंद्रार्भकं
सिन्दूरन्ति च ये पुरन्दर वधू सीमन्त सीमान्तरे ।
पुण्यं ये परिपक्कयन्ति भजतां काञ्चीपुरे माममी
पायासुः परमेश्वर प्रणयिनी पादोद्भवाः पांसवः ॥ ३ ॥

कामाडम्बर पूरया शशिरुचा कम्प्रस्मितानां त्विषा
कामारे रनुराग सिन्धु मधिकं कल्लोलितं तन्वती ।
कामाक्षीति समस्त सज्जन नुता कल्याण दात्री नृणां
कारुण्याकुल मानसा भगवती कम्पातटे जृम्भते ॥ ४ ॥

कामाक्षीण पराक्रम प्रकटनं सम्भावयन्ती दृशा
श्यामा क्षीर सहोदर स्मितरुचि प्रक्षालिता शान्तरा ।
कामाक्षी जन मौलि भूषण मणि वर्चां परा देवता
कामाक्षीति विभाति कापि करुणा कम्पातटिन्या स्तटे ॥ ५ ॥

श्यामा काचन चन्द्रिका त्रिभुवने पुण्यात्म नामानने
सीमा शून्य कवित्व वर्ष जननी या कापि कादम्बिनी ।

माराराति मनो विमोहन विधौ काचित्तमः कन्दली
कामाक्ष्याः करुणा कटाक्ष लहरी कामाय मे कल्पताम् ॥ ६ ॥

प्रौढ ध्वान्त कदम्बके कुमुदिनी पुण्यांकुरं दर्शयन्
ज्योत्स्ना संगमनेऽपि कोक मिथुनं मिश्रं समुद्रावयन् ।
कालिन्दी लहरी दशां प्रकटयन् कम्पां नभस्यद्भुतां
कश्चिन्नेत्र महोत्सवो विजयते काञ्चीपुरे शूलिनः ॥ ७ ॥

तन्द्राहीन तमाल नील सुषमै स्तारुण्य लीला गृहैः
तारानाथ किशोर लाञ्छित कचै स्ताम्रारविन्दे क्षणैः ।
मातः संश्रयतां मनो मनसिज प्रागल्भ्य नाडिन्धमैः
कम्पातीर चरैर्घन स्तनभरैः पुण्याङ्गरैः शांकरैः ॥ ८ ॥

नित्यं निश्चलता मुपेत्य मरुतां रक्षा विधिं पुष्पती
तेजस्संचय पाटवेन किरणान् उष्ण द्युते मुष्पती ।
काञ्ची मध्य गतापि दीप्ति जननी विश्वान्तरे जृम्भते
काचिच्चित्र महो स्मृतापि तमसां निर्वापिका दीपिका ॥ ९ ॥

कान्तैः केशरुचां चयै भ्रमरितं मन्दस्मितैः पुष्पितं
कान्त्या पल्लवितं पदाम्बुरुहयो नेत्रत्विषा पत्रितम् ।
कम्पातीर वनान्तरं विदधती कल्याण जन्मस्थली
काञ्ची मध्य महामणि विजयते काचित्कृपा कन्दली ॥ १० ॥

राकाचन्द्र समान कान्ति वदना नाकाधिराज स्तुता
मूकाना मपि कुर्वती सुरधुनी नीकाश वाग्वैभवम् ।
श्रीकाञ्ची नगरी विहार रसिका शोकापहन्त्री सताम्
एका पुण्य परम्परा पशुपते राकारिणी राजते ॥ ११ ॥

जाता शीतल शैलतः सुकृतिनां दृश्या परं देहिनां
लोकानां क्षणमात्र संस्मरणतः सन्ताप विच्छेदिनी ।
आश्चर्यं बहु खेलनं वितनुते नैश्वल्य माबिभ्रती
कम्पाया स्तट सीम्नि कापि तटिनी कारुण्य पाथोमयी ॥ १२ ॥

ऐक्यं येन विरच्यते हरतनौ दम्भाव पुम्भावुके
रेखा यत्कच सीम्नि शेखर दशां नैशाकरी गाहते ।
औन्नत्यं मुहुरेति येन स महान्मेनासखः सानुमान्
कम्पातीर विहारिणा सशरणा स्तेनैव धाम्ना वयम् ॥ १३ ॥

अक्षणोश्च स्तनयोः श्रिया श्रवणयो बह्वोश्च मूलं स्पृशन्
उत्तंसेन मुखेन च प्रतिदिनं द्रुह्यन्पयोजन्मने ।
माधुर्येण गिरां गतेन मृदुना हंसाङ्गनां हेषयन्
काञ्ची सीम्नि चकास्ति कोऽपि कविता सन्तान बीजाङ्कुरः ॥ १४ ॥

खण्डं चान्द्रमसं वतंस मनिशं काञ्चीपुरे खेलनं
कालायश्छवि तस्करिं तनुरुचिं कर्णेजपे लोचने ।

तारुण्योष्म नखम्पचं स्तनभरं जङ्घास्पृशं कुन्तलं
भाग्यं देशिक संचितं मम कदा सम्पादये दम्बिके ॥ १५ ॥

तन्वानं निजकेलि सौध सरणिं नैसर्गिकीणां गिरां
केदारं कविमल्ल सूक्ति लहरी सस्यश्रियां शाश्वतम् ।
अंहोवञ्चन चुञ्चु किंचन भजे काञ्चीपुरी मण्डनं
पर्यायच्छवि पाक शासन मणेः पौष्पेषवं पौरुषम् ॥ १६ ॥

आलोके मुखपङ्कजे च दधती सौधाकरीं चातुरीं
चूडालंक्रिय माण पङ्कज वनी वैरागम प्रक्रिया ।
मुग्ध स्मेरमुखी घन्सतनतटी मूर्च्छाल मध्याञ्चिता
काञ्चीसीमनि कामिनी विजयते काचिज्जगन्मोहिनी ॥ १७ ॥

यस्मिन्नम्ब भवत्कटाक्ष रजनी मन्देऽपि मन्दस्मित-
ज्योत्स्ना संस्रपिता भव त्यभिमुखी तं प्रत्यहो देहिनम् ।
द्रक्षा माक्षिक माधुरी मदभर व्रीडाकरी वैखरी
कामाक्षि स्वय मातनो त्यभिसृतिं वामेक्षणेव क्षणम् ॥ १८ ॥

कालिन्दी जलकान्तयः स्मितरुचि स्वर्वाहिनी पाथसि
प्रौढ ध्वान्त रुचः स्फुटाधर महो लौहित्य सन्ध्योदये ।
मणिक्योपल कुण्डलांशु शिखिनि व्यामिश्र धूमश्रियः
कल्याणैक भुवः कटाक्ष सुषमाः कामाक्षि राजन्ति ते ॥ १९ ॥

कलकल रणत्काञ्ची काञ्ची विभूषण मालिका
कचभर लसच्चन्द्रा चन्द्रावतंस सधर्मिणी ।
कवि कुलगिर श्रावं श्रावं मिलत्पुलकांकुरा
विरचित शिरःकम्पा कम्पातटे परिशोभते ॥ २० ॥

सरस वचसां वीची नीची भवन्मधु माधुरी
भरित भुवना कीर्ति मूर्ति मनोभव जित्वरी ।
जननि मनसो योग्यं भोग्यं नृणां तव जायते
कथमिव विना काञ्चीभूषे कटाक्ष तरङ्गितम् ॥ २१ ॥

भ्रमरित सरित्कूलो नीलोत्पल प्रभयाऽऽभया
नतजन तमःखण्डी तुण्डीर सीम्नि विजृम्भते ।
अचल तपसा मेकः पाकः प्रसून शरासन-
प्रतिभट मनोहारी नारीकुलैक शिखामणिः ॥ २२ ॥

मधुर वचसो मन्दस्मेरा मतङ्ग जगामिनः
तरुणिम जुष स्तापिच्छाभा स्तमः परिपन्थिनः ।
कुचभर नताः कुर्युर्भद्रं कुरङ्ग विलोचनाः
कलित करुणाः काञ्चीभाजः कपालि महोत्सवाः ॥ २३ ॥

कमल सुषमा कक्ष्यारोहे विचक्षण वीक्षणाः
कुमुद सुकृत क्रीडा चूडाल कुन्तल बन्धुराः ।

रुचिर रुचिभि स्तापिच्छश्री प्रपञ्चन चुञ्चवः
पुरविजयिनः कम्पातीरे स्फुरन्ति मनोरथाः ॥ २४ ॥

कलित रतयः काञ्चीलीला विधौ कवि मण्डली-
वचन लहरी वासन्तीनां वसन्त विभूतयः ।
कुशल विधये भूयासुर्मे कुरङ्ग विलोचनाः
कुसुम विशिखा रातेरक्षणां कुतूहल विभ्रमाः ॥ २५ ॥

कबलित तमस्काण्डा स्तुण्डीर मण्डल मण्डनाः
सरसिजवनी सन्तानानां अरुन्तुद शेखराः ।
नयन सरणे नैदीयंसः कदा नु भवन्ति मे
तरुण जलद श्यामाः शम्भो स्तपः फल विभ्रमाः ॥ २६ ॥

अचर ममिषुं दीनं मीन ध्वजस्य मुखश्रिया
सरसिज भुवो यानं म्लानं गतेन च मञ्जुना ।
त्रिदश सदसा मन्त्रं खिन्नं गिरा च वितन्वती
तिलकयति सा कम्पातीरं त्रिलोचन सुन्दरी ॥ २७ ॥

जननि भुवने चङ्क्रम्येऽहं कियन्त मनेहसं
कुपुरुष कर भ्रष्टैर्दुष्टैर्धनैरुदरम्भरिः ।
तरुण करुणे तन्द्राशून्ये तरङ्गय लोचने
नमति मयि ते किञ्चित् काञ्चीपुरी मणिदीपिके ॥ २८ ॥

मुनिजन मनः पेटी रत्नं स्फुरत् करुणानटी-
विहरण कला गेहं काञ्चीपुरी मणिभूषणम् ।
जगति महतो मोहव्याधे नृणां परमौषधं
पुरहर दशां साफल्यं मे पुरः परिजृम्भताम् ॥ २९ ॥

मुनिजन मनोधाम्ने धाम्ने वचोमय जाह्नवी-
हिमगिरि तट प्राग्भाराय अक्षराय परात्मने ।
विहरण जुषे काञ्चीदेशे महेश्वर लोचन-
त्रितय सरस क्रीडा सौधाङ्गणाय नमो नमः ॥ ३० ॥

मरकत रुचां प्रत्यादेशं महेश्वर चक्षुषाम्
अमृतलहरी पूरं पारं भवाख्य पयोनिधेः ।
सुचरित फलं काञ्चीभाजो जनस्य पचेलिमं
हिम शिखरिणो वंशस्यैकं वतंस मुपास्महे ॥ ३१ ॥

प्रणमन दिनारम्भे कम्पानदी सखि तावके
सरस कवितोन्मेषः पूषा सतां समुदञ्चितः ।
प्रतिभट महाप्रौढ प्रोद्यत् कवित्व कुमुद्वतीं
नयति तरसा निद्रा मुद्रां नगेश्वर कन्यके ॥ ३२ ॥

शमित जडिमारम्भा कम्पातटी निकटेचरी
निहत दुरित स्तोमा सोमार्ध मुद्रित कुन्तला ।

फलित सुमनो वाञ्छा पाञ्चायुधी परदेवता
सफलयतु मे नेत्रे गोत्रेश्वर प्रिय नन्दिनी ॥ ३३ ॥

मम तु धिषणा पीड्या जाड्यातिरेक कथं त्वया
कुमुद सुषमा मैत्री पात्री वतंसित कुन्तलाम् ।
जगति शमित स्तम्भां कम्पानदी निलयामसौ
श्रियति हि गलत्तन्द्रा चन्द्रावतंस सधर्मिणीम् ॥ ३४ ॥

परिमल परीपाकोद्रेकं पयोमुचि काञ्चने
शिखरिणि पुनर् द्वैधीभावं शशि न्यरुणातपम् ।
अपि च जनयन्कम्बो र्लक्ष्मी मनम्बुनि कोऽप्यसौ
कुसुम धनुषः काञ्चीदेशे चकास्ति पराक्रमः ॥ ३५ ॥

पुरद मयितु र्वामोत्सङ्गः स्थलेन रसज्ञया
सरस कविता भाजा काञ्चीपुरोदर सीमया ।
तट परिसरै र्नीहाराद्रे र्वचोभि र्कृत्रिमैः
किमिव न तुला मस्मच्चेतो महेश्वरि गाहते ॥ ३६ ॥

नयन युगली मास्माकीनां कदा नु फलेग्रहीं
विदधति गतौ व्याकुर्वाणा गजेन्द्र चमत्क्रियाम् ।
मरतकरुचो माहेशाना घनस्तन नम्रिताः
सुकृत विभवाः प्राञ्चः काञ्चीवतंस धुरन्धराः ॥ ३७ ॥

मनसिज यशःपारम्पर्यं मरन्द झरीसुवां
कविकुल गिरां कन्दं कम्पानदी तट मण्डनम् ।
मधुर ललितं मत्कं चक्षु र्मनीषि मनोहरं
पुरविजयिनः सर्वस्वं तत्पुरस्कुरुते कदा ॥ ३८ ॥

शिथिलित तमोलीलां नीलारविन्द विलोचनां
दहन विलस त्फालां श्रीकामकोटि मुपास्महे ।
करधृत लसच्छूलां कालारि चित्तहरां परां
मनसिज कृपा लीलां लोलालका मलिकेक्षणाम् ॥ ३९ ॥

कला लीला शाला कविकुल वचः कैरव वनी-
शरज्ज्योत्स्ना धारा शशधर शिशु श्लाघ्य मुकुटी ।
पुनीते नः कम्पा पुलिन तट सौहार्द तरला
कदा चक्षुर्मार्गं कनक गिरि धानुष्क महिषी ॥ ४० ॥

नमः स्तान्नम्रेभ्यः स्तन गरिम गर्वेण गुरुणा
दधानेभ्य श्रूडा भरण ममृत स्यन्दि शिशिरम् ।
सदा वास्तवेभ्यः सुविध भुवि कम्पाख्य सरिते
यशो व्यापारेभ्यः सुकृत विभवेभ्यो रतिपतेः ॥ ४१ ॥

असूयन्ती काचिन् मरकतरुचो नाकि मुकुटी-
कदम्बं चुम्बन्ती चरण नख चन्द्रांशु पटलैः ।

तमोमुद्रां विद्रावयतु मम काञ्ची निलयना
हरोत्सङ्गः श्रीमन् मणिगृह महादीप कलिका ॥ ४२ ॥

अनाद्यन्ता काचित् सुजन नयनानन्द जननी
निरुन्धाना कान्तिं निजरुचि विलासै र्जलमुचाम् ।
स्मरारे स्तारल्यं मनसि जनयन्ती स्वयमहो
गलत्कम्पा शम्पा परिलसति कम्पा परिसरे ॥ ४३ ॥

सुधा डिण्डीरश्रीः स्मितरुचिषु तुण्डीर विषयं
परिष्कुर्वा णासौ परिहसित नीलोत्पल रुचिः ।
स्तनाभ्या मानम्रा स्तबकयतु मे काङ्क्षित तरुं
दृशा मैशानीनां सुकृत फल पाण्डित्य गरिमा ॥ ४४ ॥

कृपाधारा द्रोणी कृपण धिषणानां प्रणमतां
निहन्त्री सन्तापं निगम मुकुटोत्तंस कलिका ।
परा काञ्चीलीला परिचयवती पर्वतसुता
गिरां नीवी देवी गिरिश परतन्त्रा विजयते ॥ ४५ ॥

कवित्व श्रीकन्दः सुकृत परिपाटी हिमगिरेः
विधात्री विश्वेषां विषमशर वीर ध्वज पटी ।
सखी कम्पानद्याः पदहसित पाथोज युगली
पुराणो पायान्नः पुरमथन साम्राज्य पदवी ॥ ४६ ॥

दरिद्राणा मध्ये दरदलित तापिच्छ सुषमाः
स्तनाभोग क्कान्ताः तरुण हरिणाङ्गाङ्कित कचाः ।
हराधीना नानाविबुध मुकुटी चुम्बित पदाः
कदा कम्पातीरे कथय विहरामो गिरिसुते ॥ ४७ ॥

वरीवर्तु स्थेमा त्वयि मम गिरां देवि मनसो
नरीनर्तु प्रौढा वदन कमले वाक्य लहरी ।
चरीचर्तु प्रज्ञा जननि जडिमानः परजने
सरीसर्तु स्वैरं जननि मयि कामाक्षि करुणा ॥ ४८ ॥

क्षणात्ते कामाक्षि भ्रमर सुषमा शिक्षण गुरुः
कटाक्ष व्याक्षेपो मम भवतु मोक्षाय विपदाम् ।
नरीनर्तु स्वैरं वचन लहरी निर्जर पुरी-
सरिद्वीची नीची करण पटु रास्ये मम सदा ॥ ४९ ॥

पुरस्तान्मे भूयः प्रशमन परः स्तान्मम रुजां
प्रचारस्ते कम्पा तट विहृति सम्पादिनि दृशोः ।
इमां याच्ञा मूरी कुरु सपदि दूरीकुरु तमः-
परीपाकं मत्कं सपदि बुधलोकं च नय माम् ॥ ५० ॥

उदञ्चन्ती काञ्ची नगर निलये त्वत्करुणया
समृद्धा वाग्धाटी परिहसित माध्वी कवयताम् ।

उपादत्ते मार प्रतिभट जटाजूट मुकुटी-
कुटी रोल्लासिन्याः शतमख तटिन्या जयपटीम् ॥ ५१ ॥

श्रियं विद्यां दद्याज्जननि नमतां कीर्ति ममितां
सुपुत्रान् प्रादत्ते तव झटिति कामाक्षि करुणा ।
त्रिलोक्या माधिक्यं त्रिपुर परिपन्थि प्रणयिनि
प्रणाम स्त्वत्पादे शमित दुरिते किं न कुरुते ॥ ५२ ॥

मनःस्तम्भं स्तम्भं गमय दुपकम्पं प्रणमतां
सदा लोलं नीलं चिकुरजित लोलम्ब निकरम् ।
गिरां दूरं स्मेरं धृत शशि किशोरं पशुपतेः
दृशां योग्यं भोग्यं तुहिन गिरि भाग्यं विजयते ॥ ५३ ॥

घन श्यामा न्कामान्तक महिषि कामाक्षि मधुरान्
दृशां पातानेतान् अमृत जल शीता ननुपमान् ।
भवोत्पाते भीते मयि वितर नाथे दृढभवन
मनश्शोके मूके हिमगिरि पताके करुणया ॥ ५४ ॥

नतानां मन्दानां भव निगल बन्धा कुलधियां
महान्ध्यां रुन्धानां अभिलषित सन्तान लतिकाम् ।
चरन्तीं कम्पायायाः तटभुवि सवित्रीं त्रिजगतां
स्मरामस्तां नित्यं स्मर मथन जीवातु कलिकाम् ॥ ५५ ॥

परा विद्या हृद्याश्रित मदन विद्या मरकत-
प्रभानीला लीला परवशित शूलायु धमनाः ।
तमः पूरं दूरं चरण नत पौरन्दर पुरी-
मृगाक्षी कामाक्षी कमल तरलाक्षी नयतु मे ॥ ५६ ॥

अहन्ताख्या मत्कं कबलयति हा हन्त हरिणी
हठात्संविद्रूपं हरमहिषि सस्याङ्कुर मसौ ।
कटाक्ष व्याक्षेप प्रकट हरि पाषाण पटलैः
इमामुच्चै रुच्चाटय झटिति कामाक्षि कृपया ॥ ५७ ॥

बुधे वा मूके वा तव पतति यस्मिन्क्षण मसौ
कटाक्षः कामाक्षि प्रकट जडिम क्षोद पटिमा ।
कथंकारं नास्मै कर मुकुल चूडाल मुकुटा
नमोवाकं ब्रूयुः नमुचि परिपन्थि प्रभृतयः ॥ ५८ ॥

प्रतीचीं पश्यामः प्रकटरुचि नीवारकमणि-
प्रभा सध्रीचीनां प्रदलित षडाधार कमलाम् ।
चरन्तीं सौषुम्ने पथि परपदेन्दु प्रविगलत्
सुधाद्रिं कामाक्षीं परिणत परंज्योति रुदयाम् ॥ ५९ ॥

जम्भाराति प्रभृति मुकुटीः पादयोः पीठयन्ती
गुम्फान्वाचां कविजन कृता न्स्वैर मारामयन्ती ।

शम्पालक्ष्मीं मणिगणरुचा पाटलैः प्रापयन्ती
कम्पातीरे कविपरिषदां जृम्भते भाग्यसीमा ॥ ६० ॥

चन्द्रापीडां चतुर वदनां चञ्चलापाङ्ग लीलां
कुन्दस्मेरां कुचभर नतां कुन्तलोद्धूत भृङ्गाम् ।
माराराते र्मदन शिखिनं मांसलं दीपयन्तीं
कामाक्षीं तां कविकुलगिरां कल्पवल्ली मुपासे ॥ ६१ ॥

कालाम्भोद प्रकर सुषमां कान्तिभि स्तिर्जयन्ती
कल्याणाना मुदय सरणिः कल्पवल्ली कवीनाम् ।
कन्दपरिः प्रियसहचरी कल्मषाणां निहन्त्री
काञ्चीदेशं तिलकयति सा कापि कारुण्य सीमा ॥ ६२ ॥

ऊरीकुर्व न्रुरसिज तटे चातुरीं भूधराणां
पाथोजानां नयन युगले पारिपन्थ्यं वितन्वन् ।
कम्पातीरे विहरति रुचा मोघयन्मेघशैलीं
कोकद्वेषं शिरसि कलयन्कोऽपि विद्या विशेषः ॥ ६३ ॥

काञ्चीलीला परिचयवती कापि तापिच्छ लक्ष्मीः
जाड्यारण्ये हुतवह शिखा जन्मभूमिः कृपायाः ।
माकन्दश्री र्मधुर कविता चातुरी कोकिलानां
मार्गे भूयान्मम नयनयो र्मान्मथी कापि विद्या ॥ ६४ ॥

सेतुर्मात मरतक मयो भक्ति भाजां भवाब्धौ
लीलालोला कुवलय मयी मान्मथी वैजयन्ती ।
काञ्चीभूषा पशुपति दृशां कापि कालाञ्जनाली
मत्कं दुःखं शिथिलयतु ते मञ्जुला पाङ्गमाला ॥ ६५ ॥

व्यावृण्वानाः कुवलय दल प्रक्रिया वैरमुद्रां
व्याकुर्वाणा मनसिज महाराज साम्राज्य लक्ष्मीम् ।
काञ्चीलीला विहति रसिके काङ्क्षितं नः क्रियासुः
बन्धच्छेदे तव नियमिनां बद्धदीक्षाः कटाक्षाः ॥ ६६ ॥

कालाम्भोदे शशिरुचि दलं कैतकं दर्शयन्ती
मध्ये सौदामिनि मधुलिहां मालिकां राजयन्ती ।
हंसारावं विकच कमले मञ्जु मुल्लासयन्ती
कम्पातीरे विलसति नवा कापि कारुण्य लक्ष्मीः ॥ ६७ ॥

चित्रं चित्रं निजमृदुतया भर्त्सयन्पल्लवालीं
पुंसां कामान्भुवि च नियतं पूरयन्पुण्य भाजाम् ।
जातः शैलान्न तु जलनिधेः स्वैर संचारशीलः
काञ्चीभूषा कलयतु शिवं कोऽपि चिन्तामणिर्मे ॥ ६८ ॥

ताम्राम्भोजं जलद निकटे तत्र बन्धूक पुष्पं
तस्मिन्मल्ली कुसुम सुषमां तत्र वीणा निनादम् ।

व्यावृन्वाना सुकृत लहरी कापि काञ्ची नगर्याम्
ऐशानी सा कलयति तरां ऐन्द्रजालं विलासम् ॥ ६९ ॥

आहारांशं त्रिदश सदसां आश्रये चातकानाम्
आकाशोप र्यपि च कलय त्नालयं तुङ्गमेषाम् ।
कम्पातीरे विहरति तरां कामधेनुः कवीनां
मन्दस्मेरो मदन निगम प्रक्रिया सम्प्रदायः ॥ ७० ॥

आर्द्रीभूतै रविरल कृपैर् आत्तलीला विलासैः
आस्थापूर्णे रधिक चपलैर् अञ्जिताम्भोज शिल्पैः ।
कान्तै र्लक्ष्मी ललित भवनैः कान्ति कैवल्यसारैः
काशमल्यं नः कबलयतु सा कामकोटी कटाक्षैः ॥ ७१ ॥

आधून्वन्त्यै तरल नयनैर् आङ्गजीं वैजयन्तीम्
आनन्दिन्यै निजपद जुषां आत्त काञ्चीपुरायै ।
आस्माकीनं हृदय मखिलैर् आगमानां प्रपञ्चैः
आराध्यायै स्पृहयति तरां आदिमायै जनन्यै ॥ ७२ ॥

दूरं वाचां त्रिदश सदसां दुःख सिन्धो स्तरित्रं
मोह क्ष्वेल क्षितिरुह वने क्रूरधारं कुठारम् ।
कम्पातीर प्रणयि कविभि र्वर्णितोद्य च्वरित्रं
शान्त्यै सेवे सकल विपदां शांकरं तत्कलत्रम् ॥ ७३ ॥

खण्डीकृत्य प्रकृति कुटिलं कल्मषं प्रातिभश्री-
शुण्डीरत्नं निजपद जुषां शून्य तन्द्रं दिशन्ती ।
तुण्डीराख्यै महति विषये स्वर्ण वृष्टि प्रदात्री
चण्डी देवी कलयति रतिं चन्द्रचूडाल चूडे ॥ ७४ ॥

येन ख्यातो भवति स गृही पूरुषो मेरुधन्वा
यद्दृक्कोणे मदन निगम प्राभवं बोभवीति ।
यत्प्रीत्यैव त्रिजग दधिपो जृम्भते किम्पचानः
कम्पातीरे स जयति महान्कश्चिदोजो विशेषः ॥ ७५ ॥

धन्या धन्या गतिरिह गिरां देवि कामाक्षि यन्मे
निन्द्यां भिन्द्यात्सपदि जडतां कल्मषा दुन्मिषन्तीम् ।
साध्वी माध्वी रस मधुरता भञ्जिनी मञ्जुरीतिः
वाणीवेणी झटिति वृणुता त्वर्धुनी स्पर्धिनी माम् ॥ ७६ ॥

यस्या वाटी हृदय कमलं कौसुमी योगभाजां
यस्याः पीठी सतत शिशिरा शीकरै र्माकरन्दैः ।
यस्याः पेटी श्रुति परिचलन् मौलि रत्नस्य काञ्ची
सा मे सोमाभरण महिषी साधये त्काङ्क्षितानि ॥ ७७ ॥

एका माता सकल जगता मीयुषी ध्यान मुद्राम्
एकाम्राधीश्वर चरणयो रेकतानां समिन्धे ।

ताटङ्कोद्यन् मणिगण रुचा ताम्रकर्ण प्रदेशा
तारुण्यश्री स्तबकित तनु स्तापसी कापि बाला ॥ ७८ ॥

दन्तादन्ति प्रकट नकरी दन्तिभिर्मन्दयानैः
मन्दाराणां मदपरिणतिं मथ्न्ती मन्दहासैः ।
अङ्कूराभ्यां मनसिज तरो रङ्कितोराः कुचाभ्यां
अन्तःकाञ्चि स्फुरति जगतां आदिमा कापि माता ॥ ७९ ॥

त्रियम्बक कुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरी मिन्दिरां
पुलिन्द पति सुन्दरीं त्रिपुर भैरवीं भारतीम् ।
मतङ्ग कुल नायिकां महिष मर्दनीं मातृकां
भणन्ति विबुधोत्तमा विहति मेव कामाक्षि ते ॥ ८० ॥

महामुनि मनोनटी महित रम्य कम्पातटी-
कुटीरक विहारिणी कुटिल बोध संहारिणी ।
सदा भवतु कामिनी सकल देहिनां स्वामिनी
कृपातिशय किंकरी मम विभूतये शांकरी ॥ ८१ ॥

जडाः प्रकृति निर्धना जन विलोचना रुन्तुदा
नरा जननि वीक्षणं क्षण मवाप्य कामाक्षि ते ।
वचस्सु मधु माधुरीं प्रकटयन्ति पौरन्दरी-
विभूतिषु विडम्बनां वपुषि मान्मथीं प्रक्रियाम् ॥ ८२ ॥

घन्सतन तटस्फुट स्फुरित कञ्चुली चञ्चली-
कृत त्रिपुर शासना सुजन शीलितोपासना ।
दृशोः सरणि मश्रुते मम कदा नु काञ्चीपुरे
परा परम योगिनां मनसि चित्कुला पुष्कला ॥ ८३ ॥

कवीन्द्र हृदयेचरी परिगृहीत काञ्चीपुरी
निरूढ करुणा झरी निखिल लोक रक्षाकरी ।
मनःपथ दवीयसी मदन शासन प्रेयसी
महागुण गरीयसी मम दृशोऽस्तु नेदीयसी ॥ ८४ ॥

धनेन न रमामहे खलजनान्न सेवामहे
न चापल मयामहे भवभयान्न दूयामहे ।
स्थिरां तनु महेतरां मनसि किं च काञ्चीरत-
स्मरान्तक कुटुम्बिनी चरण पल्ल वोपासनाम् ॥ ८५ ॥

सुराः परिजना वपु र्मनसिजाय वैरायते
त्रिविष्टप नितम्बिनी कुचतटी च केलीगिरिः ।
गिरिः सुरभयो वय स्तरुणिमा दरिद्रस्य वा
कटाक्ष सरणौ क्षणं निपतितस्य कामाक्षि ते ॥ ८६ ॥

पवित्रय जगत्त्रयी विबुध बोध जीवातुभिः
पुरत्रय विमर्दिनः पुलक कञ्चुली दायिभिः ।

भवक्षय विचक्षणै व्यसन मोक्षणै र्वीक्षणैः
निरक्षर शिरोमणिं करुणयैव कामाक्षि माम् ॥ ८७ ॥

कदा कलित खेलनाः करुणयैव काञ्चीपुरे
कलाय मुकुलत्विषः शुभ कदम्ब पूर्णाङ्कुराः ।
पयोधर भरा लसाः कविजनेषु ते बन्धुराः
पचेलिम कृपारसा परिपतन्ति मार्गे दृशोः ॥ ८८ ॥

अशोध्य मचलोद्भवं हृदय नन्दनं देहिनाम्
अनर्घ मधिकाञ्चितत् किमपि रत्न मुद्ध्योतते ।
अनेन समलंकृता जयति शङ्कराङ्गस्थली
कदास्य मम मानसं व्रजति पेटिका विभ्रमम् ॥ ८९ ॥

परामृत झरी प्लुता जयति नित्य मन्तश्चरी
भुवामपि बहिश्चरी परम संविदेकात्मिका ।
महद्भि रपरोक्षिता सतत मेव काञ्चीपुरे
ममान्वह महं मति र्मनसि भातु माहेश्वरी ॥ ९० ॥

तमो विपिन धाविनं सतत मेव काञ्चीपुरे
विहार रसिका परा परम संविदुर्वीरुहे ।
कटाक्ष निगलै र्दृढं हृदय दुष्ट दन्तावलं
चिरं नयतु मामकं त्रिपुर वैरि सीमन्तिनी ॥ ९१ ॥

त्वमेव सति चण्डिका त्वमसि देवि चामुण्डिका
त्वमेव परमातृका त्वमपि योगिनी रूपिणी ।
त्वमेव किल शाम्भवी त्वमसि कामकोटी जया
त्वमेव विजया त्वयि त्रिजगदम्ब किं ब्रूमहे ॥ ९२ ॥

परे जननि पार्वति प्रणत पालिनि प्रातिभ-
प्रदात्रि परमेश्वरि त्रिजगदाश्रिते शाश्वते ।
त्रियम्बक कुटुम्बिनि त्रिपद सङ्गिनि त्रीक्षणे
त्रिशक्ति मयि वीक्षणं मयि निधेहि कामाक्षि ते ॥ ९३ ॥

मनोमधुक रोत्सवं विदधती मनीषाजुषां
स्वयम्प्रभव वैखरी विपिन वीथि कालम्बिनी ।
अहो शिशिरिता कृपा मधुरसेन कम्पातटे
चराचर विधायिनी चलति कापि चिन्मञ्जरी ॥ ९४ ॥

कलावति कलाभृतो मुकुट सीम्नि लीलावति
स्पृहावति महेश्वरे भुवन मोहने भास्वति ।
प्रभावति रमे सदा महित रूप शोभावति
त्वरावति परे सतां गुरु कृपाम्बु धारावति ॥ ९५ ॥

त्वयैव जगदम्बया भुवन मण्डलं सूयते
त्वयैव करुणार्द्रया तदपि रक्षणं नीयते ।

त्वयैव खरकोपया नयन पावके हूयते
त्वयैव किल नित्यया जगति सन्ततं स्थायते ॥ ९६ ॥

चराचर जगन्मयीं सकल हृन्मयीं चिन्मयीं
गुणत्रय मयीं जगत्त्रय मयीं त्रिधामा मयीम् ।
परापर मयीं सदा दशदिशां निशाहर्मयीं
परां सतत सन्मयीं मनसि चिन्मयीं शीलये ॥ ९७ ॥

जय जगदम्बिके हर कुटुम्बिनि वक्त्र रुचा
जितशर दम्बुजे घन विडम्बिनि केशरुचा ।
पर मवलम्बनं कुरु सदा पररूप धरे
मम गत संविदो जडिम डम्बर ताण्डविनः ॥ ९८ ॥

भुवन जननि भूषा भूत चन्द्रे नमस्ते
कलुष शमनि कम्पातीर गेहे नमस्ते ।
निखिल निगम वेद्ये नित्यरूपे नमस्ते
परशिव मयि पाशच्छेद हस्ते नमस्ते ॥ ९९ ॥

क्वणत्काञ्ची काञ्ची पुर मणि विपञ्ची लयझरी-
शिरःकम्पा कम्पा वसति रनुकम्पा जलनिधिः ।
घनश्यामा श्यामा कठिन कुच सीमा मनसि मे
मृगाक्षी कामाक्षी हर नटन साक्षी विहरतात् ॥ १०० ॥

समर विजय कोटी साध कानन्द धाटी
मृदुगुण परिपेटी मुख्य कादम्ब वाटी ।
मुनिनुत परिपाटी मोहि ताजाण्ड कोटी
परमशिव वधूटी पातु मां कामकोटी ॥ १०१ ॥

इमं परवर प्रदं प्रकृति पेशलं पावनं
परापर चिदाकृति प्रकटन प्रदीपायितम् ।
स्तवं पठति नित्यदा मनसि भावय त्रम्बिकां
जपैरलमलं मखैः अधिक देह संशोषणैः ॥ १०२ ॥
स्तुति शतकं सम्पूर्णम् ॥

॥ कटाक्ष शतकम् ॥

मोहान्धकार निवहं विनिहन्तु मीडे
मूकात्मना मपि महाकविता वदान्यान् ।
श्रीकाञ्चिदेश शिशिरी कृति जागरूकान्
एकाम्रनाथ तरुणी करुणा वलोकान् ॥ १ ॥

मात र्जयन्ति ममताग्रह मोक्षणानि
माहेन्द्र नीलरुचि शिक्षण दक्षिणानि ।

कामाक्षि कल्पित जगत्त्रय रक्षणानि
त्वद्वीक्षणानि वरदान विचक्षणानि ॥ २ ॥

आनङ्ग तन्त्र विधि दर्शित कौशलानाम्
आनन्द मन्द परिघूर्णित मन्थराणाम् ।
तारल्य मम्ब तव ताडित कर्ण सीमां
कामाक्षि खेलति कटाक्ष निरीक्षणानाम् ॥ ३ ॥

कल्लोलितेन करुणारस वेल्लितेन
कल्माषितेन कमनीय मृदुस्मितेन ।
मामञ्चितेन तव किञ्चन कुञ्चितेन
कामाक्षि तेन शिशिरी कुरु वीक्षितेन ॥ ४ ॥

साहाय्यकं गतवती मुहु रर्जुनस्य
मन्दस्मितस्य परितोषित भीमचेताः ।
कामाक्षि पाण्डव चमू रिव तावकीना
कर्णान्तिकं चलति हन्त कटाक्ष लक्ष्मीः ॥ ५ ॥

अस्तं क्षणान्नयतु मे परिताप सूर्यम्
आनन्द चन्द्रमस मानयतां प्रकाशम् ।
कालान्धकार सुषुमां कलयन्दिगन्ते
कामाक्षि कोमल कटाक्ष निशागमस्ते ॥ ६ ॥

ताटाङ्क मौक्तिक रुचाङ्कुर दन्तकान्तिः
कारुण्य हस्तिप शिखामणि नाधिरूढः ।
उन्मूलयत्वशुभ पादप मस्मदीयं
कामाक्षि तावक कटाक्ष मतङ्गजेतन्द्रः ॥ ७ ॥

छाया भरणे जगतां परिताप हारी
ताटाङ्क रत्नमणि तल्लज पल्लवश्रीः ।
कारुण्य नाम विकिरन् मकरन्द जालं
कामाक्षि राजति कटाक्ष सुरद्रुमस्ते ॥ ८ ॥

सूर्याश्रय प्रणयिनी मणि कुण्डलांशु-
लौहित्य कोकनद कानन माननीया ।
यान्ती तव स्मरहरानन कान्ति सिन्धुं
कामाक्षि राजति कटाक्ष कलिन्द कन्या ॥ ९ ॥

प्राप्नोति यं सुकृतिनं तव पक्षपातात्
कामाक्षि वीक्षण विलास कलापुरन्ध्री ।
सद्यस्तमेव किल मुक्ति वधू वर्णीते
तस्मान्नितान्त मनयो रिद मैक मत्यम् ॥ १० ॥

यान्ती सदैव मरुता मनुकूल भावं
भ्रूवल्लि शक्रधनु रुल्लसिता रसार्द्रा ।

कामाक्षि कौतुक तरङ्गित नीलकण्ठा
कादम्बिनीव तव भाति कटाक्ष माला ॥ ११ ॥

गङ्गाभसि स्मितमये तपनात्मजेव
गङ्गाधरोरसि नवोत्पल मालिकेव ।
वक्त्रप्रभा सरसि शैवल मण्डलीव
कामाक्षि राजति कटाक्ष रुचिच्छटा ते ॥ १२ ॥

संस्कारतः किमपि कन्दलितान् रसज्ञ-
केदार सीम्नि सुधिया मुपभोग योग्यान् ।
कल्याण सूक्ति लहरी कलमांकुरान्नः
कामाक्षि पक्ष्मलयतु त्वदपाङ्ग मेघः ॥ १३ ॥

चाञ्चल्य मेव नियतं कलयन्प्रकृत्या
मालिन्यभूः श्रुतिपथा क्रम जागरूकः ।
कैवल्य मेव किमु कल्पयते नतानां
कामाक्षि चित्रमपि ते करुणा कटाक्षः ॥ १४ ॥

संजीवने जननि चूत शिली मुखस्य
संमोहने शशि किशोरक शेखरस्य ।
संस्तम्भने च ममताग्रह चेष्टितस्य
कामाक्षि वीक्षणकला परमौषधं ते ॥ १५ ॥

नीलोऽपि राग मधिकं जनयन्पुरारेः
लोलोऽपि भक्ति मधिकां दृढयन्नराणाम् ।
वक्रोऽपि देवि नमतां समतां वितन्वन्
कामाक्षि नृत्यतु मयि त्वदपाङ्ग पातः ॥ १६ ॥

कामद्रुहो हृदय यन्त्रण जागरूका
कामाक्षि चञ्चल दृगञ्चल मेखला ते ।
आश्चर्य मम्ब भजतां झटिति स्वकीय-
सम्पर्क एव विधुनोति समस्त बन्धान् ॥ १७ ॥

कुण्ठी करोतु विपदं मम कुञ्चितभू-
चापाञ्चितः श्रित विदेह भवानुरागः ।
रक्षोपकार मनिशं जनयञ्जगत्यां
कामाक्षि राम इव ते करुणा कटाक्षः ॥ १८ ॥

श्रीकामकोटि शिवलोचन शोषितस्य
शृङ्गार बीज विभवस्य पुनः प्ररोहे ।
प्रेमाम्ब सार्द्र मचिरात् प्रचुरेण शङ्के
केदारमम्ब तव केवल दृष्टिपातम् ॥ १९ ॥

माहात्म्य शेवधिरसौ तव दुर्विलङ्घ्य-
संसार विन्ध्यगिरि कुण्ठन केलि चुञ्चुः ।

धैर्याम्बुधिं पशुपते श्रुलकी करोति
कामाक्षि वीक्षण विजृम्भण कुम्भ जन्मा ॥ २० ॥

पीयूष वर्ष शिशिरा स्फुट दुत्पलश्री-
मैत्री निसर्ग मधुरा कृत तारकाप्तिः ।
कामाक्षि संश्रितवती वपु रष्टमूर्तेः
ज्योत्स्नायते भगवति त्वदपाङ्ग माला ॥ २१ ॥

अम्ब स्मर प्रतिभटस्य वपु र्मनोज्ञम्
अम्भोज कानन मिवाञ्जित कण्टकाभम् ।
भृङ्गीव चुम्बति सदैव सपक्षपाता
कामाक्षि कोमल रुचि स्त्वदपाङ्ग माला ॥ २२ ॥

केश प्रभा पटल नील वितान जाले
कामाक्षि कुण्डल मणिच्छवि दीपशोभे ।
शङ्के कटाक्ष रुचिरङ्ग तले कृपाख्या
शैलूषिका नटति शंकर वल्लभे ते ॥ २३ ॥

अत्यन्त शीतल मतन्द्रयतु क्षणार्धम्
अस्तोक विभ्रम मनङ्ग विलास कन्दम् ।
अल्पस्मिता दृढ मपार कृपा प्रवाहम्
अक्षिप्ररोह मचिरा न्मयि कामकोटि ॥ २४ ॥

मन्दाक्ष राग तरली कृति पारतन्त्र्यात्
कामाक्षि मन्थरतरां त्वदपाङ्ग डोलाम् ।
आरुह्य मन्द मतिकौतुक शालि चक्षुः
आनन्द मेति मुहु रर्ध शशाङ्क मौलेः ॥ २५ ॥

त्रैयम्बकं त्रिपुरसुन्दरि हर्म्यभूमिः
अङ्गं विहार सरसी करुणा प्रवाहः ।
दासाश्च वासव मुखाः परिपालनीयं
कामाक्षि विश्वमपि वीक्षण भूभृतस्ते ॥ २६ ॥

वागीश्वरी सहचरी नियमेन लक्ष्मीः
भ्रूवल्लरी वशकरी भुवनानि गेहम् ।
रूपं त्रिलोक नयनामृत मम्ब तेषां
कामाक्षि येषु तव वीक्षण पारतन्त्री ॥ २७ ॥

माहेश्वरं झटिति मानस मीन मम्ब
कामाक्षि धैर्य जलधौ नितरां निमग्नम् ।
जालेन शृङ्खलयति त्वदपाङ्ग नाम्ना
विस्तारितेन विषमायुध दाशकोऽसौ ॥ २८ ॥

उन्मथ्य बोध कमलाकर मम्ब जाड्य-
स्तम्बेरमं मम मनो विपिने भ्रमन्तम् ।

कुण्ठी कुरुष्व तरसा कुटिलाग्र सीम्ना
कामाक्षि तावक कटाक्ष महाङ्कुशेन ॥ २९ ॥

उद्वेल्लित स्तबकितैर्ललितैर्विलासैः
उत्थाय देवि तव गाढ कटाक्ष कुञ्जात् ।
दूरं पलाययतु मोह मृगी कुलं मे
कामाक्षि सत्वर मनुग्रह केसरीन्द्रः ॥ ३० ॥

स्नेहादृतां विदलितोत्पल कन्तिचोरां
जेतार मेव जगदीश्वरि जेतुकामः ।
मानोद्धतो मकर केतु रसौ धुनीते
कामाक्षि तावक कटाक्ष कृपाण वल्लीम् ॥ ३१ ॥

श्रौतीं ब्रजन्नपि सदा सरणिं मुनीनां
कामाक्षि सन्तत मपि स्मृति मार्ग गामी ।
कौटिल्य मम्ब कथम स्थिरतां च धत्ते
चौर्यं च पङ्कज रुचां त्वदपाङ्ग पातः ॥ ३२ ॥

नित्यं श्रेतुः परिचितौ यतमान मेव
नीलोत्पलं निज समीप निवास लोलम् ।
प्रीत्यैव पाठयति वीक्षण देशिकेन्द्रः
कामाक्षी किन्तु तव कालिम सम्प्रदायम् ॥ ३३ ॥

भ्रान्त्वा मुहुः स्तबकित स्मित फेनराशौ
कामाक्षि वक्त्ररुचि संचय वारिराशौ ।
आनन्दति त्रिपुर मर्दन नेत्र लक्ष्मीः
आलम्ब्य देवि तव मन्द मपाङ्ग सेतुम् ॥ ३४ ॥

श्यामा तव त्रिपुरसुन्दरि लोचनश्रीः
कामाक्षि कन्दलित मेदुर तारकान्तिः ।
ज्योत्स्नावती स्मित रुचापि कथं तनोति
स्पर्धामहो कुवलयैश्च तथा चकोरैः ॥ ३५ ॥

कालाञ्जनं च तव देवि निरीक्षणं च
कामाक्षि साम्य सरणिं समुपैति कान्त्या ।
निश्शेष नेत्र सुलभं जगतीषु पूर्वं
अन्यत्त्रिनेत्र सुलभं तुहिनाद्रि कन्ये ॥ ३६ ॥

धूमाङ्कुरो मकर केतन पावकस्य
कामाक्षि नेत्ररुचि नीलिम चातुरी ते ।
अत्यन्त मद्भुत मिदं नयन त्रयस्य
हर्षोदयं जनयते हरिणाङ्ग मौलेः ॥ ३७ ॥

आरम्भलेश समये तव वीक्षणस्स
कामाक्षि मूकमपि वीक्षण मात्र नम्रम् ।

सर्वज्ञता सकल लोक समक्षमेव
कीर्ति स्वयंवरण माल्यवती वृणीते ॥ ३८ ॥

कालाम्बुवाह उव ते परितापहारी
कामाक्षि पुष्करमधः कुरुते कटाक्षः ।
पूर्वः परं क्षणरुचा समुपैति मैत्रीं
अन्यस्तु संतत रुचिं प्रकटी करोति ॥ ३९ ॥

सूक्ष्मेऽपि दुर्गम तरेऽपि गुरु प्रसाद-
साहाय्यकेन विचर त्रपवर्ग मार्गे ।
संसार पङ्क्तं निचये न पतत्यमूं ते
कामाक्षि गाढ मवलम्ब्य कटाक्ष यष्टिम् ॥ ४० ॥

कामाक्षि सन्तत मसौ हरिनील रत्न-
स्तम्भे कटाक्ष रुचि पुञ्जमये भवत्याः ।
बद्धोऽपि भक्ति निगलैर्मम चित्तहस्ती
स्तम्भं च बन्धमपि मुञ्चति हन्त चित्रम् ॥ ४१ ॥

कामाक्षि काष्णर्यमपि सन्तत मञ्जनं च
बिभ्रन्निसर्ग तरलोऽपि भवत्कटाक्षः ।
वैमल्यमन्वहमनञ्जनता च भूयः
स्थैर्यं च भक्त हृदयाय कथं ददाति ॥ ४२ ॥

मन्दस्मित स्तबकितं मणिकुण्डलांशु-
स्तोम प्रवाल रुचिरं शिशिरी कृताशम् ।
कामाक्षि राजति कटाक्ष रुचेः कदम्बम्
उद्यान मम्ब करुणा हरिणेक्षणायाः ॥ ४३ ॥

कामाक्षि तावक कटाक्ष महेन्द्रनील-
सिंहासनं श्रितवतो मकर ध्वजस्य ।
साम्राज्य मङ्गल विधौ मणिकुण्डलश्रीः
नीराजनोत्सव तरङ्गित दीपमाला ॥ ४४ ॥

मातः क्षणं स्रपय मां तव वीक्षितेन
मन्दाक्षितेन सुजनै रपरोक्षितेन ।
कामाक्षि कर्म तिमिरोत्कर भास्करेण
श्रेयस्करेण मधुपद्युति तस्करेण ॥ ४५ ॥

प्रेमापगा पयसि मज्जन मारचय्य
युक्तः स्मितांशु कृत भस्म विलेपनेन ।
कामाक्षि कुण्डल मणि द्युतिभि र्जटालः
श्रीकण्ठमेव भजते तव दृष्टिपातः ॥ ४६ ॥

कैवल्यदाय करुणारस किंकराय
कामाक्षि कन्दलित विभ्रम शंकराय ।

आलोकनाय तव भक्त शिवंकराय
मात नर्मोऽस्तु परतन्त्रित शंकराय ॥ ४७ ॥

साम्राज्य मङ्गल विधौ मकर ध्वजस्य
लोलाल कालि कृत तोरण माल्य शोभे ।
कामेश्वरि प्रचल दुत्पल वैजयन्ती-
चातुर्यमेति तव चञ्चल दृष्टिपातः ॥ ४८ ॥

मार्गेण मञ्जु कच कान्ति तमो वृतेन
मन्दायमान गमना मदनातुरासौ ।
कामाक्षि दृष्टिरयते तव शंकराय
संकेत भूमि मचिरा दभिसारिकेव ॥ ४९ ॥

व्रीडानुवृत्ति रमणी कृत साहचर्या
शैवालितां गलरुचा शशि शेखरस्य ।
कामाक्षि कान्ति सरसीं त्वदपाङ्ग लक्ष्मीः
मन्दं समाश्रयति मज्जन खेलनाय ॥ ५० ॥

काषाय मंशुक मिव प्रकटं दधानो
माणिक्य कुण्डल रुचिं ममता विरोधी ।
श्रुत्यन्त सीमनि रतः सुतरां चकास्ति
कामाक्षि तावक कटाक्ष यतीश्वरोऽसौ ॥ ५१ ॥

पाषाण एव हरिनील मणि दिनेषु
प्रम्लनतां कुवलयं प्रकटी करोति ।
नौमित्तिको जलद मेचकिमा ततस्ते
कामाक्षि शून्य मुपमान मपाङ्ग लक्ष्म्याः ॥ ५२ ॥

शृङ्गार विभ्रमवती सुतरां सलज्जा
नासाग्र मौक्तिक रुचा कृत मन्दहासा ।
श्यामा कटाक्ष सुषमा तव युक्त मेतत्
कामाक्षि चुम्बति दिगम्बर वक्त्र बिम्बम् ॥ ५३ ॥

नीलोत्पलेन मधुपेन च दृष्टिपातः
कामाक्षि तुल्य इति ते कथमामनन्ति ।
शैत्येन निन्दयति यदन्वह मिन्दु पादान्
पाथोरुहेण यदसौ कलहायते च ॥ ५४ ॥

ओष्ठप्रभा पटल विद्रुम मुद्रिते ते
भ्रूवल्लि वीचि सुभगे मुख कान्ति सिन्धौ ।
कामाक्षि वारि भर पूरण लम्बमान-
कालाम्बुवाह सरणिं लभते कटाक्षः ॥ ५५ ॥

मन्दस्मितै र्धवलिता मणिकुण्डलांशु-
सम्पर्क लोहित रुचि स्त्वदपाङ्ग धारा ।

कामाक्षि मल्लि कुसुमै नव पल्लवैश्च
नीलोत्पलैश्च रचितेव विभाति माला ॥ ५६ ॥

कामाक्षि शीतल कृपारस निर्झराम्भः-
सम्पर्क पक्ष्मल रुचि स्त्वदपाङ्ग माला ।
गोभिः सदा पुररिपो रभिलष्यमाणा
दूर्वा कदम्बक विडम्बन मातनोति ॥ ५७ ॥

हृत्पङ्कजं मम विकासयतु प्रमुष्णन्
उल्लास मुत्पल रुचे स्तमसां निरोद्धा ।
दोषानुषङ्ग जडतां जगतां धुनानः
कामाक्षि वीक्षण विलास दिनोदयस्ते ॥ ५८ ॥

चक्षुर्विमोहयति चन्द्र विभूषणस्य
कामाक्षि तावक कटाक्ष तमः प्ररोहः ।
प्रत्यङ्मुखं तु नयनं स्तिमितं मुनीनां
प्राकाश्यमेव नयतीति परं विचित्रम् ॥ ५९ ॥

कामाक्षि वीक्षणरुचा युधि निर्जितं ते
नीलोत्पलं निरवशेष गताभिमानम् ।
आगत्य तत्परिसरं श्रवणावतंस-
व्योजेन नून मभयार्थन मातनोति ॥ ६० ॥

आश्चर्य मम्ब मदानाभ्यु दयावलम्बः
कामाक्षि चञ्चल निरीक्षण विभ्रमस्ते ।
धैर्यं विधूय तनुते हृदि रागबन्धं
शम्भोस्तदेव विपरीत तया मुनीनाम् ॥ ६१ ॥

जन्तोः सकृत्प्रणमतो जगदीड्यतां च
तेजास्वितां च निशितां च मतिं सभायाम् ।
कामाक्षि माक्षिक झरी मिव वैखरीं च
लक्ष्मीं च पक्ष्मलयति क्षण वीक्षणं ते ॥ ६२ ॥

कादम्बिनी किमयते न जलानुषङ्गं
भृङ्गावली किमुररी कुरुते न पद्मम् ।
किं वा कलिन्द तनया सहते न भङ्गं
कामाक्षि निश्चय पदं न तवाक्षि लक्ष्मीः ॥ ६३ ॥

काकोल पावक तृणी करणेऽपि दक्षः
कामाक्षि बालक सुधाकर शेखरस्य ।
अत्यन्त शीतल तमोऽप्यनुपारतं ते
चित्तं विमोहयति चित्रमयं कटाक्षः ॥ ६४ ॥

कार्पण्य पूर परिवर्धित मम्ब मोह-
कन्दोद्गतं भवमयं विषपादपं मे ।

तुङ्गं छिनत्तु तुहिनाद्रि सुते भवत्याः
काञ्चीपुरेश्वरि कटाक्ष कुठार धारा ॥ ६५ ॥

कामाक्षि घोर भवरोग चिकित्सनार्थं
अभ्यर्थ्य देशिक कटाक्ष भिषक्प्रसादात् ।
तत्रापि देवि लभते सुकृती कदाचित्
अन्यस्य दुर्लभ मपाङ्ग महौषधं ते ॥ ६६ ॥

कामाक्षि देशिक कृपाङ्कुर माश्रयन्तो
नानातपो नियम नाशित पाश बन्धाः ।
वासालयं तव कटाक्ष ममुं महान्तो
लब्ध्वा सुखं समाधियो विचरन्ति लोके ॥ ६७ ॥

साकूत संलपित सम्भृत मुग्धहासं
व्रीडानुराग सहचारि विलोकनं ते ।
कामाक्षि काम परिपन्थिनि मारवीर-
साम्राज्य विभ्रम दशां सफली करोति ॥ ६८ ॥

कामाक्षि विभ्रम बलैक निधि विधाय
भ्रूवल्लि चाप कुटिली कृतिमेव चित्रम् ।
स्वाधीनतां तव निनाय शशाङ्कमौलेः
अङ्गार्ध राज्य सुखलाभ मपाङ्ग वीरः ॥ ६९ ॥

कामाङ्कुरैक निलयस्तव दृष्टिपातः
कामाक्षि भक्त मनसां प्रददातु कामान् ।
रागान्वितः स्वयमपि प्रकटी करोति
वैराग्यमेव कथमेष महा मुनीनाम् ॥ ७० ॥

कालाम्बुवाह निवहैः कलहायते ते
कामाक्षि कालिम मदेन सदा कटाक्षः ।
चित्रं तथापि नितरा ममुमेव दृष्ट्वा
सोत्कण्ठ एव रमते किल नीलकण्ठः ॥ ७१ ॥

कामाक्षि मन्मथ रिपुं प्रति मारताप-
मोहान्धकार जलदा गमनेन नृत्यन् ।
दुष्कर्म कञ्चुकि कुलं कबली करोतु
व्यामिश्र मेचक रुचि स्त्वदपाङ्ग केकी ॥ ७२ ॥

कामाक्षि मन्मथ रिपो रवलोकनेषु
कान्तं पयोज मिव तावक मक्षिपातम् ।
प्रेमागमो दिवसव द्विकची करोति
लज्जाभरो रजनिवन् मुकुली करोति ॥ ७३ ॥

मूको विरिञ्चति परं पुरुषः कुरूपः
कन्दर्पति त्रिदश राजति किम्पचानः ।

कामाक्षि केवल मुपक्रम काल एव
लीला तरङ्गित कटाक्ष रुचः क्षणं ते ॥ ७४ ॥

नीलालका मधुकरन्ति मनोज्ञ नासा-
मुक्ता रुचः प्रकट कन्द बिसाङ्कुरन्ति ।
कारुण्य मम्ब मकरन्दति कामकोटि
मन्ये ततः कमलमेव विलोचनं ते ॥ ७५ ॥

आकांक्ष्यमाण फलदान विचक्षणायाः ।
कामाक्षि तावक कटाक्षक कामधेनोः ।
सम्पर्क एव कथमम्ब विमुक्त पाश-
बन्धाः स्फुटं तनुभृतः पशुतां त्यजन्ति ॥ ७६ ॥

संसार घर्म परिताप जुषां नराणां
कामाक्षि शीतल तराणि तवेक्षितानि ।
चन्द्रातपन्ति घन चन्दन कर्दमन्ति
मुक्ता गुणन्ति हिमवारि निषेचनन्ति ॥ ७७ ॥

प्रेमाम्बुराशि सतत स्रपितानि चित्रं
कामाक्षि तावक कटाक्ष निरीक्षणानि ।
सन्धुक्षयन्ति मुहुरिन्धन राशिरीत्या
मारद्रुहो मनसि मन्मथ चित्रभानुम् ॥ ७८ ॥

कालाञ्जन प्रतिभटं कमनीय कान्त्या
कन्दर्प तन्त्र कलया कलितानुभावम् ।
काञ्ची विहार रसिके कलुषार्ति चोरं
कल्लोलयस्व मयि ते करुणा कटाक्षम् ॥ ७९ ॥

क्रान्तेन मन्मथदेन विमोह्यमान-
स्वान्तेन चूत तरु मूल गतस्य पुंसः ।
क्रान्तेन किञ्चि दवलोकय लोचनस्य
प्रान्तेन मां जननि काञ्चिपुरी विभूषे ॥ ८० ॥

कामाक्षि कोऽपि सुजना स्त्वदपाङ्ग संगे
कण्ठेन कन्दलित कालिम सम्प्रदायाः ।
उत्तंस कल्पित चकोर कुटुम्ब पोषा
नक्तन्दिव प्रसवभू नयना भवन्ति ॥ ८१ ॥

नीलोत्पल प्रसव कान्ति निर्दशनेन
कारुण्य विभ्रम जुषा तव वीक्षणेन ।
कामाक्षि कर्म जलधेः कलशी सुतेन
पाश त्रयाद्वय ममी परिमोचनीयाः ॥ ८२ ॥

अत्यन्त चञ्चल मकृत्रिम मञ्जनं किं
झंकार भङ्गि रहिता किमु भृङ्गमाला ।

धूमाङ्कुरः किमु हुताशन संगहीनः
कामाक्षि नेत्ररुचि नीलिम कन्दली ते ॥ ८३ ॥

कामाक्षि नित्य मयमञ्जलि रस्तु मुक्ति-
बीजाय विभ्रम मदोदय घूर्णिताय ।
कन्दर्प दर्प पुनरुद्भव सिद्धिदाय
कल्याणदाय तव देवि दृगञ्जलाय ॥ ८४ ॥

दर्पाङ्कुरो मकर केतन विभ्रमाणां
निन्दाङ्कुरो विदलितोत्पल चातुरीणाम् ।
दीपाङ्कुरो भवत मिस्र कदम्बकानां
कामाक्षि पालयतु मां त्वदपाङ्ग पातः ॥ ८५ ॥

कैवल्य दिव्य मणि रोहण पर्वतेभ्यः
कारुण्य निर्झर पयः कृत मञ्जनेभ्यः ।
कामाक्षि किङ्करित शङ्कर मानसेभ्यः
तेभ्यो नमोऽस्तु तव वीक्षण विभ्रमेभ्यः ॥ ८६ ॥

अल्पीय एव नवमुत्पल मम्ब हीना
मीनस्य वा सरणि रम्बुरुहां च किं वा ।
दूरे मृगी दृगस मञ्जस मञ्जनं च
कामाक्षि वीक्षण रुचौ तव तर्कयामः ॥ ८७ ॥

मिश्री भवद्गरल पङ्क्तिः शङ्करोरस्-
सीमाङ्गणे किमपि रिङ्खण मादधानः ।
हेलावधूत ललित श्रवणोत्पलोऽसौ
कामाक्षि बाल इव राजति ते कटाक्षः ॥ ८८ ॥

प्रौढी करोति विदुषां नव सूक्तिधाटी-
चूताटवीषु बुध कोकिल लाल्यमानम् ।
माध्वीरसं परिमलं च निरर्गलं ते
कामाक्षि वीक्षण विलास वसन्त लक्ष्मीः ॥ ८९ ॥

कूलंकषं वितनुते करुणाम्बुवर्षी
सारस्वतं सुकृतिनः सुलभं प्रवाहम् ।
तुच्छी करोति यमुनाम्बु तरङ्ग भङ्गीं
कामाक्षि किं तव कटाक्ष महाम्बुवाहः ॥ ९० ॥

जगर्ति देवि करुणाशुक सुन्दरी ते
ताटङ्क रत्नरुचि दाडिम खण्ड शोणे ।
कामाक्षि निर्भर कटाक्ष मरीचि पुञ्ज-
माहेन्द्र नीलमणि पञ्जर मध्य भागे ॥ ९१ ॥

कामाक्षि सत्कुवलयस्य सगोत्र भावा-
दाक्रामति श्रुतिमसौ तव दृष्टिपातः ।

किंच स्फुटं कुटिलतां प्रकटी करोति
भ्रूवल्लरी परिचितस्य फलं किमेतत् ॥ ९२ ॥

एषा तवाक्षि सुषमा विषमायुधस्य
नाराचवर्ष लहरी नगराज कन्ये ।
शंके करोति शतधा हृदि धैर्यमुद्रां
श्रीकामकोटि यदसौ शिशिरांशु मौलेः ॥ ९३ ॥

बाणेन पुष्पधनुषः परिकल्प्यमान-
त्राणेन भक्त मनसां करुणाकरेण ।
कोणेन कोमल दृशस्तव कामकोटि
शोणेन शोषय शिवे मम शोक सिन्धुम् ॥ ९४ ॥

मारद्रुहा मुकुट सीमनि लाल्यमाने
मन्दाकिनी पयसि ते कुटिलं चरिष्णुः ।
कामाक्षि कोप रभसाद् वलमान मीन-
सन्देह मङ्कुरयति क्षण मक्षिपातः ॥ ९५ ॥

कामाक्षि संवलित मौक्तिक कुण्डलांशु-
चञ्चत्सित श्रवण चामर चातुरीकः ।
स्तम्भे निरन्तर मपाङ्ग मये भवत्या
बद्धश्चकास्ति मकर ध्वज मत्तहस्ती ॥ ९६ ॥

यावत्कटाक्ष रजनी समयागमस्ते
कामाक्षि ताव दचिरा न्नमतां नराणाम् ।
आविर्भव त्यमृत दीधिति बिम्ब मम्ब
संविन्मयं हृदय पूर्व गिरीन्द्र शृङ्गे ॥ ९७ ॥

कामाक्षि कल्पविटपीव भवत्कटाक्षो
दित्सुः समस्त विभवं नमतां नराणाम् ।
भृङ्गस्य नील नलिनस्य च कान्तिसम्पत्
सर्वस्वमेव हरतीति परं विचित्रम् ॥ ९८ ॥

अत्यन्त शीतल मनर्गल कर्मपाक-
काकोल हारि सुलभं सुमनोभि रेतत् ।
पीयूष मेव तव वीक्षण मम्ब किन्तु
कामाक्षि नील मिदमि त्ययमेव भेदः ॥ ९९ ॥

अज्ञात भक्ति रस मप्रसर द्विवेक-
मत्यन्त गर्वमनधीत समस्त शास्त्रम् ।
अप्राप्त सत्य मसमीप गतं च मुक्तेः
कामाक्षि नैव तव स्पृहयति दृष्टिपातः ॥ १०० ॥

पातेन लोचन रुचे स्तव कामकोटि
पोतेन पातक पयोधि भयातुराणाम् ।

पूतेन तेन नव काञ्चन कुण्डलांशु-
वीतेन शीतलय भूधर कन्यके माम् ॥ १०१ ॥

कटाक्ष शतकं सम्पूर्णम् ॥

॥ मन्दस्मित शतकम् ॥

बध्नीमो वयमञ्जलिं प्रतिदिनं बन्धच्छिदे देहिनां
कन्दर्पागम तन्त्र मूल गुरवे कल्याण केलीभुवे ।
कामाक्ष्या घनसार पुञ्जरजसे कामद्रुह श्वक्षुषां
मन्दार स्तवक प्रभा मदमुषे मन्दस्मित ज्योतिषे ॥ १ ॥

सध्रीचे नवमल्लिका सुमनसां नासाग्र मुक्तामणेः
आचार्याय मृणाल काण्ड महसां नैसर्गिकाय द्विषे ।
स्वर्धुन्या सह युध्वेन हिमरुचे रर्धासना ध्यासिने
कामाक्ष्याः स्मित मञ्जरी धवलिमा द्वैताय तस्मै नमः ॥ २ ॥

कर्पूर द्युति चातुरी मतितरा मल्पीयसीं कुर्वती
दौर्भाग्योदय मेव संविदधती दौषाकरीणां त्विषाम् ।
क्षुल्लानेव मनोज्ञ मल्लि निकरा न्फुल्लानपि व्यञ्जती
कामाक्ष्या मृदुल स्मितांशु लहरी कामप्रसूरस्तु मे ॥ ३ ॥

या पीनस्तन मण्डलोपरि लसत्कर्पूर लेपायते
या नीलेक्षण रात्रिकान्ति ततिषु ज्योत्स्ना प्ररोहायते ।
या सौन्दर्य धुनी तरङ्ग ततिषु व्यालोल हंसायते
कामाक्ष्याः शिशिरी करोतु हृदयं सा मे स्मित प्राचुरी ॥ ४ ॥

येषां गच्छति पूर्वपक्ष सरणिं कौमुद्वतः श्वेतिमा
येषां सन्तत मारुरुक्षति तुला कक्ष्यां शरच्चन्द्रमाः ।
येषा मिच्छति कम्बुर प्यसुलभा मन्ते वसत्प्रक्रियां
कामाक्ष्या ममतां हरन्तु मम ते हासत्विषा मङ्कुराः ॥ ५ ॥

आशासीमसु सन्ततं विदधती नैशाकरीं व्याक्रियां
काशाना मभिमान भङ्ग कलना कौशल्य माबिभ्रती ।
ईशानेन विलोकिता सकुतुकं कामाक्षि ते कल्मष-
क्लेशापायकरी चकास्ति लहरी मन्दस्मित ज्योतिषाम् ॥ ६ ॥

आरूढस्य समुन्नत स्तनतटी साम्राज्य सिंहासनं
कन्दर्पस्य विभो र्जगत्त्रय जय प्राकट्य मुद्रानिधेः ।
यस्याश्चामर चातुरीं कलयते रश्मिच्छटा चञ्चला
सा मन्दस्मित मञ्जरी भवतु नः कामाय कामाक्षि ते ॥ ७ ॥

शम्भोर्या परिरम्भ सम्भ्रम विधौ नैर्मल्य सीमानिधिः
गैर्वाणीव तरङ्गिणी कृतमृदु स्यन्दां कलिन्दात्मजाम् ।

कल्माषी कुरुते कलङ्कः सुषमां कण्ठस्थली चुम्बिनीं
कामाक्ष्याः स्मित कन्दली भवतु नः कल्याण सन्दोहिनी ॥ ८ ॥

जेतुं हारलतामिव स्तनतटीं संजग्मुषी सन्ततं
गन्तुं निर्मलता मिव द्विगुणितां मग्ना कृपा स्त्रोतसि ।
लब्धुं विस्मय नीयता मिव हरं रागाकुलं कुर्वती
मञ्जुस्ते स्मित मञ्जरी भवभयं मथ्नातु कामाक्षि मे ॥ ९ ॥

श्वेतापि प्रकटं निशाकर रुचां मालिन्य मातन्वती
शीतापि स्मरपावकं पशुपतेः सन्धुक्षयन्ती सदा ।
स्वाभाव्यादधरा श्रितापि नमता मुच्यै दिशन्ती गतिं
कामाक्षि स्फुट मन्तरा स्फुरतु नस् त्वन्मन्दहास प्रभा ॥ १० ॥

वक्त्रश्री सरसीजले तरलित भ्रूवल्लि कल्लोलिते
कालिम्ना दधती कटाक्ष जनुषा माधुव्रतीं व्यापृतिम् ।
निर्निद्रामल पुण्डरीक कुहना पाण्डित्य माबिभ्रती
कामाक्ष्याः स्मितचातुरी मम मनः कातर्य मुन्मूलयेत् ॥ ११ ॥

नित्यं बाधित बन्धु जीव मधरं मैत्रीजुषं पल्लवैः
शुद्धस्य द्विज मण्डलस्य च तिरस्कृतरि मप्याश्रिता ।
या वैमल्यवती सदैव नमतां चेतः पुनीतेतरां
कामाक्ष्या हृदयं प्रसादयतु मे सा मन्दहास प्रभा ॥ १२ ॥

द्रुह्यन्ती तमसे मुहुः कुमुदिनी साहाय्य माबिभ्रती
यान्ती चन्द्रकिशोर शेखर वपुः सौधाङ्गणे प्रेङ्खणम् ।
ज्ञानाम्भोनिधि वीचिकां सुमनसां कूलंकषां कुर्वती
कामाक्ष्याः स्मित कौमुदी हरतु मे संसार तापोदयम् ॥ १३ ॥

काश्मीर द्रवधातु कर्दमरुचा कल्माषतां बिभ्रती
हंसौधैरिव कुर्वती परिचितिं हारीकृतै मौक्तिकैः ।
वक्षोजन्म तुषार शैल कटके संचार मातन्वती
कामाक्ष्या मृदुलस्मित द्युतिमयी भागीरथी भासते ॥ १४ ॥

कम्बोर्वश परम्परा इव कृपा सन्तान वल्लीभुवः
सम्फुल्ल स्तबका इव प्रसृमरा मूर्ताः प्रसादा इव ।
वाक्पीयूष कणा इव त्रिपथगा पर्याय भेदा इव
भ्राजन्ते तव मन्दहास किरणाः काञ्चीपुरी नायिके ॥ १५ ॥

वक्षोजे घनसार पत्ररचना भङ्गी सपत्नायिता
कण्ठे मौक्तिक हार यष्टि किरण व्यापार मुद्रायिता ।
ओष्ठ श्रीनि कुरुम्ब पल्लव पुटे प्रेङ्ख त्रसूनायिता
कामाक्षि स्फुरतां मदीय हृदये त्वन्मन्दहास प्रभा ॥ १६ ॥

येषां बिन्दु रिवोपरि प्रचलितो नासाग्र मुक्तामणिः
येषां दीन इवाधि कण्ठ मयते हारः करालम्बनम् ।

येषां बन्धु रिवोष्ठयो ररुणिमा धत्ते स्वयं रञ्जनं
कामाक्ष्याः प्रभवन्तु ते मम शिवोल्लासाय हासाङ्कुराः ॥ १७ ॥

या जाड्याम्बु निधिं क्षिणोति भजतां वैरायते कैरवैः
नित्यं यां नियमेन या च यतते कर्तुं त्रिणेत्रोत्सवम् ।
बिम्बं चान्द्रमसं च वञ्चयति या गर्वेण सा तादृशी
कामाक्षि स्मित मञ्जरी तव कथं ज्योत्स्नेत्यसौ कीर्त्यते ॥ १८ ॥

आरुढा रभसात्पुरः पुररिपो राश्लेष णोपक्रमे
या ते मातरुपैति दिव्य तटिनी शङ्काकरी तत्क्षणम् ।
ओष्ठौ वेपयति भ्रुवौ कुटिलय त्यानम्रय त्याननं
तां वन्दे मृदुहास पूरसुषमा मेकाम्रनाथ प्रिये ॥ १९ ॥

वक्त्रेन्दोस्तव चन्द्रिका स्मिततति वर्ल्गु स्फुरन्ती सतां
स्याच्चे द्युक्ति मिदं चकोर मनसां कामाक्षि कौतूहलम् ।
एतच्चित्र महर्निशं यदधिका मेषा रुचिं गाहते
बिम्बोष्ठ द्युमणि प्रभा स्वपि च यद् बिम्बोक मालम्बते ॥ २० ॥

सादृश्यं कलशाम्बुधे वर्हति यत्कामाक्षि मन्दस्मितं
शोभामोष्ठ रुचाम्ब विद्रुम भवा मेतान्द्रिदां ब्रूमहे ।
एकस्मा दुदितं पुरा किल पपौ शर्वः पुराणः पुमान्
एतन्मध्य समुद्भवं रसयते माधुर्य रूपं रसम् ॥ २१ ॥

उत्तुङ्ग स्तन कुम्भ शैल कटके विस्तारि कस्तूरिका-
पत्रश्री जुषि चञ्चलाः स्मितरुचः कामाक्षि ते कोमलाः ।
सन्ध्या दीधिति रञ्जिता इव मुहुः सान्द्राधर ज्योतिषा
व्यालोलामल शारदाभ्र शकल व्यापार मातन्वते ॥ २२ ॥

क्षीरं दूरत एव तिष्ठतु कथं वैमल्य मात्रादिदं
मातस्ते सहपाठ वीथि मयतां मन्दस्मितैर्मञ्जुलैः ।
किं चेयं तु भिदास्ति दोहनवशा देकं तु संजायते
कामाक्षि स्वय मर्थितं प्रणमता मन्यन्तु दोदुह्यते ॥ २३ ॥

कर्पूरै रमृतै र्जगज्जननि ते कामाक्षि चन्द्रातपैः
मुक्ताहार गुणै र्मृणाल वलयै र्मुग्धस्मित श्रीरियम् ।
श्रीकाञ्चीपुर नायिके समतया संस्तूयते सज्जनैः
तत्तादृङ्गम ताप शान्ति विधये किं देवि मन्दायते ॥ २४ ॥

मध्ये गर्भित मञ्जु वाक्य लहरी माध्वी झरी शीतला
मन्दार स्तबकायते जननि ते मन्दस्मि तांशुच्छटा ।
यस्या वर्धयितुं मुहुर्विकसनं कामाक्षि कामद्रुहो
वल्गुर्वीक्षण विभ्रम व्यतिकरो वासन्त मासायते ॥ २५ ॥

बिम्बोष्ठ द्युति पुञ्ज रञ्जित रुचि स्त्वन्मन्दहास च्छटा ।
कल्याणं गिरि सार्वभौम तनये कल्लोलयत्वाशु मे ।

फुल्लन्मल्लि पिनद्ध हल्लकमयी मालेव या पेशला
श्रीकाञ्चीश्वरि मारमर्दितु रुरो मध्ये मुहु लम्बते ॥ २६ ॥

बिभ्राणा शरदभ्र विभ्रम दशां विद्योतमाना प्यसो
कामाक्षि स्मित मञ्जरी किरति ते कारुण्य धारा रसम् ।
आश्चर्यं शिशिरी करोति जगती श्चालोक्य चैनामहो
कामं खेलति नीलकण्ठ हृदयं कौतूह लान्दोलितम् ॥ २७ ॥

प्रेङ्खत् प्रौढ कटाक्ष कुञ्ज कुहरे ष्वत्यच्छ गुच्छायितं
वक्त्रेन्दुच्छवि सिन्धु वीचि निचये फेन प्रतानायितम् ।
नैरन्तर्यं विजृम्भित स्तनतटे नैचोल पट्टायितं
कालुष्यं कबली करोतु मम ते कामाक्षि मन्दस्मितम् ॥ २८ ॥

पीयूषं तव मन्थर स्मित मिति व्यर्थेव सापप्रथा
कामाक्षि ध्रुव मीदृशं यदि भवे देतत्कथं वा शिवे ।
मन्दारस्य कथालवं न सहते मथ्नाति मन्दाकिनीं
इन्दुं निन्दति कीर्तितेऽपि कलशी पाथोधि मीर्षायते ॥ २९ ॥

विश्वेषां नयनोत्सवं वितनुतां विद्योततां चन्द्रमा
विख्यातो मदनान्तकेन मुकुटी मध्ये च संमान्यताम् ।
आः किं जातमनेन हास सुषमा मालोक्य कामाक्षि ते
कालङ्की मवलम्बते खलु दशां कल्माष हीनोऽप्यसौ ॥ ३० ॥

चेतः शीतलयन्तु नः पशुपते रानन्द जीवातवो
नम्राणां नयनाध्वसीमसु शरच्चन्द्रा तपोपक्रमाः ।
संसाराख्य सरोरुहाकर खलीकारे तुषारोत्कराः
कामाक्षि स्मर कीर्ति बीज निकरा स्त्वनन्दहासाङ्कुराः ॥ ३१ ॥

कर्मौघाख्य तमः कचा कचिकरान् कामाक्षि संचिन्तये
त्वन्मन्दस्मित रोचिषां त्रिभुवन क्षेमंकरा नङ्कुरान् ।
ये वक्त्रं शिशिरश्रियो विकसितं चन्द्रातपाम्भोरुह-
द्वेषोद् घोषण चातुरी मिव तिरस्कर्तुं परिष्कुर्वते ॥ ३२ ॥

कुर्युर्नः कुल शैलराज तनये कूलंकषं मङ्गलं
कुन्द स्पर्धन चुञ्चव स्तव शिवे मन्दस्मित प्रक्रमाः ।
ये कामाक्षि समस्त साक्षि नयनं सन्तोषयन्तीश्वरं
कर्पूर प्रकरा इव प्रसृमराः पुंसा मसाधारणाः ॥ ३३ ॥

कम्प्रेण स्रपयस्व कर्म कुहना चोरेण मारागम-
व्याख्या शिक्षण दीक्षितेन विदुषा मक्षीण लक्ष्मीपुषा ।
कामाक्षि स्मित कन्दलेन कलुष स्फोटक्रिया चुञ्चुना
कारुण्यामृत वीचिका विहरण प्राचुर्य धुर्येण माम् ॥ ३४ ॥

त्वन्मन्दस्मित कन्दलस्य नियतं कामाक्षि शङ्कामहे
बिम्बः कश्चन नूतनः प्रचलितो नैशाकरः शीकरः ।

किंच क्षीर पयोनिधिः प्रतिनिधिः स्वर्वाहिनी वीचिका-
बिब्बोकोऽपि विडम्ब एव कुहना मल्लीम तल्लीरुचः ॥ ३५ ॥

दुष्कर्मार्क निसर्ग कर्कश महस्सम्पर्क तपतं मिलत्
पङ्कः शङ्कर वल्लभे मम मनः काञ्चीपुरालंक्रिये ।
अम्ब त्वन्मृदुलस्मिता मृतरसे मङ्क्त्वा विधूय व्यथां
आनन्दोदय सौध शृङ्ग पदवी मारोदु माकाङ्क्षति ॥ ३६ ॥

नम्राणां नगराज शेखर सुते नाकालयानां पुरः
कामाक्षि त्वरया विपत्प्रशमेन कारुण्यधाराः किरन् ।
आगच्छन्त मनुग्रहं प्रकटय त्रानन्द बीजानि ते
नासीरे मृदुहास एव तनुते नाथे सुधा शीतलः ॥ ३७ ॥

कामाक्षि प्रथमान विभ्रम निधिः कन्दर्प दर्प प्रसूः
मुग्धस्ते मृदुहास एव गिरिजे मुष्णातु मे किल्बिषम् ।
यं द्रष्टुं विहिते करग्रह उमे शम्भुस्त्रपा मीलितं
स्वैरं कारयति स्म ताण्डव विनो दानन्दिना तण्डुना ॥ ३८ ॥

क्षुण्णं केनचिदेव धीर मनसा कुत्रापि नानाजनैः
कर्मग्रन्थि नियन्त्रितै रसुगमं कामाक्षि सामान्यतः ।
मुग्धै र्द्रष्टु मशक्य मेव मनसा मूढसय मे मौक्तिकं
मार्गं दर्शयतु प्रदीप इव ते मन्दस्मित श्रीरियम् ॥ ३९ ॥

चान्द्रीषु द्युति मञ्जरीषु च महान् द्वेषाङ्कुरो दृश्यते
शुद्धानां कथमीदृशी गिरिसुतेऽतिशुद्धा दशा कथ्यताम् ॥ ४४ ॥

पीयूषं खलु पीयते सुरजनैर्दुग्धाम्बुधिर्मथ्यते
माहेशैश्च जटा कलापनिगडैर्मन्दाकिनीनह्यते ।
शीतांशुः परिभूयते च तमसा तस्मादनेतादृशी
कामाक्षिस्मितमञ्जरीतववचोवैदग्ध्यमुल्लङ्घ्यते ॥ ४५ ॥

आशङ्केतवमन्दहासलहरीमन्यादृशींचन्द्रिकां
एकाम्प्रेषकुटुम्बिनिप्रतिपदंयस्याःप्रभासंगमे ।
वक्षोजाम्बुरुहेन ते रचयतःकांचिद्वशांकौङ्गलीं
आस्याम्भोरुहमम्बकिंचशनकैरालम्ब्यतेफुल्लताम् ॥ ४६ ॥

आस्तीर्णाधरकान्तिपल्लवचयेपातंमुहुर्जग्मुषी
मारद्रोहिणि कन्दलस्मरशरज्वालावलीर्व्यञ्जती ।
निन्दन्तीघनसारहारवलयज्योत्स्नामृणालानि ते
कामाक्षिस्मितचातुरीविरहिणीरीतिंजगाहेतराम् ॥ ४७ ॥

सूर्यालोकविधौविकासमधिकंयान्तीहरन्तीतमः
सन्दोहंनमतांनिजस्मरणतोदोषाकरद्वेषिणी ।
निर्यान्तीवदनारविन्दकुहरान्निर्धूतजाड्यानृणां
श्रीकामाक्षितवस्मितद्युतिमयीचित्रीयतेचन्द्रिका ॥ ४८ ॥

कुण्ठी कुर्युरमी कुबोध घटना मस्मन्मनो माथिनीं
श्रीकामाक्षि शिवंकरा स्तव शिवे श्रीमन्दहासाङ्कुराः ।
ये तन्वन्ति निरन्तरं तरुणिम स्तम्बेर मग्रामणी-
कुम्भ द्वन्द्व विडम्बिनि स्तनतटे मुक्ताकुथा डम्बरम् ॥ ४९ ॥

प्रेङ्खन्तः शरदम्बुदा इव शनैः प्रेमानिलैः प्रेरिता
मज्जन्तो मदनारि कण्ठ सुषमा सिन्धौ मुहु र्मन्थरम् ।
श्रीकामाक्षि तव स्मितांशु निकराः श्यामायमान श्रियो
नीलाम्भोधर नैपुणीं तत इतो निर्निद्रयन्त्यञ्जसा ॥ ५० ॥

व्यापारं चतुराननैक विहृतौ व्याकुर्वती कुर्वती
रुद्राक्ष ग्रहणं महेशि सततं वागूर्मि कल्लोलिता ।
उत्फुल्लं धवलारविन्द मधरी कृत्य स्फुरन्ती सदा
श्रीकामाक्षि सरस्वती विजयते त्वन्मन्दहास प्रभा ॥ ५१ ॥

कर्पूर द्युति तस्करेण महसा कल्माषय त्याननं
श्रीकाञ्चीपुर नायिके पतिरिव श्रीमन्दहासोऽपि ते ।
आलिङ्गत्यति पीवरां स्तनतटीं बिम्बाधरं चुम्बति
प्रौढं रागभरं व्यनक्ति मनसो धैर्यं धुनीतेतराम् ॥ ५२ ॥

वैशद्येन च विश्वताप हरण क्रीडा पटीय स्तया
पाण्डित्येन पचेलिमेन जगतां नेत्रोत्सवोत्पादेन ।

कामाक्षि स्मित कन्दलैस्तव तुला मारोढु मुद्योगिनी
ज्योत्स्नासौ जलराशि पोषण तया दूष्यां प्रपन्ना दशाम् ॥ ५३ ॥

लावण्याम्बुजिनी मृणाल वलयैः शृङ्गार गन्धद्विप-
ग्रामण्यः श्रुति चामरै स्तरुणिम स्वाराज्य तेजोङ्कुरैः ।
आनन्दामृत सिन्धुवीचि पृषतै रास्याब्ज हंसैस्तव
श्रीकामाक्षि मथान मन्दहसितै र्मत्कं मनः कल्मषम् ॥ ५४ ॥

उत्तुङ्गस्तन मण्डली परिचलन् माणिक्य हारच्छटा-
चञ्चच्छोणिम पुञ्ज मध्य सरणिं मातः परिष्कुर्वती ।
या वैदग्ध्य मुपैति शंकर जटा कान्तार वाटीपतत्
स्वर्वापी पयसः स्मित द्युति रसौ कामाक्षि ते मञ्जुला ॥ ५५ ॥

सन्नामैक जुषा जनेन सुलभं संसूचयन्ती शनैः
उत्तुङ्गस्य चिरा दनुग्रह तरो रुत्पत्स्यमानं फलम् ।
प्राथम्येन विकस्वरा कुसुमवत् प्रागल्भ्य मभ्येयुषी
कामाक्षि स्मित चातुरी तव मम क्षेमंकरी कल्पताम् ॥ ५६ ॥

धानुष्काग्र सरस्य लोलकुटिल भ्रूलेखया बिभ्रतो
लीलालोक शिलीमुखं नववय रसाम्राज्य लक्ष्मीपुषः ।
जेतुं मन्मथ मर्दिनं जननि ते कामाक्षि हासः स्वयं
वल्गु विभ्रम भूभृतो वितनुते सेनापति प्रक्रियाम् ॥ ५७ ॥

यन्नाकम्पत कालकूट कबलीकारे चुचुम्बे न यद्-
ग्लान्या चक्षुषि रूषितानल शिखे रुद्रस्य तत्तादृशम् ।
चेतो यत्प्रसभं स्मर ज्वर शिखि ज्वालेन लेलिह्यते
तत्कामाक्षि तव स्मितांशु कलिका हेलाभवं प्राभवम् ॥ ५८ ॥

सम्भिन्नेव सुपर्वलोक तटिनी वीचीचयै र्यामुनैः
संमिश्रेव शशाङ्क दीप्ति लहरी नीलैर्महानीरदैः ।
कामाक्षि स्फुरिता तव स्मितरुचिः कालाञ्जन स्पर्धिना
कालिम्ना कचरोचिषां व्यतिकरे कांचिद्दशा मश्रुते ॥ ५९ ॥

जानीमो जगदीश्वर प्रणयिनि त्वन्मन्दहास प्रभां
श्रीकामाक्षि सरोजिनी मभिनवा मेषा यतः सर्वदा ।
आस्येन्दो रवलोकेन पशुपते रभ्येति सम्फुल्लतां
तन्द्रालुस्तद भाव एव तनुते तद्वै परीत्य क्रमम् ॥ ६० ॥

यान्ती लोहितिमान मभ्र तटिनी धातुच्छटा कर्दमैः
भान्ती बाल गभस्ति मालि किरणैर्मैघावली शारदी ।
बिम्बोष्ठ द्युति पुञ्ज चुम्बन कला शोणाय मानेन ते
कामाक्षि स्मित रोचिषा समदशा मारोढु माकाङ्क्षते ॥ ६१ ॥

श्रीकामाक्षि मुखेन्दु भूषण मिदं मन्दस्मितं तावकं
नेत्रानन्दकरं तथा हिमकरो गच्छेद्यथा तिग्मताम् ।

शीतं देवि तथा यथा हिमजलं सन्ताप मुद्रास्पदं
श्वेतं किंच तथा यथा मलिनतां धत्ते च मुक्तामणिः ॥ ६२ ॥

त्वन्मन्दस्मित मञ्जरीं प्रसृमरां कामाक्षि चन्द्रातपं
सन्तः सन्तत मामनन्त्यमलता तल्लक्षणं लक्ष्यते ।
अस्माकं न धुनोति ताप मधिकं धूनोति नाभ्यन्तरं
ध्वान्तं तत्खलु दुःखिनो वयमिदं केनोति नो विद्महे ॥ ६३ ॥

नम्रस्य प्रणय प्ररूढ कलह च्छेदाय पादाब्जयोः
मन्दं चन्द्रकिशोर शेखरमणेः कामाक्षि रागेण ते ।
बन्धूक प्रसव श्रियं जितवतो बंहीयसीं तादृशीं
बिम्बोष्ठस्य रुचिं निरस्य हसित ज्योत्स्ना वयस्यायते ॥ ६४ ॥

मुक्तानां परिमोचनं विदधत स्तत्प्रीति निष्पादिनी
भूयो दूरत एव धूत मरुत स्तत्पालनं तन्वती ।
उद्भूतस्य जलान्तरा दविरतं तद्दूरतां जग्मुषी
कामाक्षि स्मित मञ्जरी तव कथं कम्बोस्तुलामश्रुते ॥ ६५ ॥

श्रीकामाक्षि तव स्मित द्युतिझरी वैदग्ध्य लीलायितं
पश्यन्तोऽपि निरन्तरं सुविमलं मन्या जगन्मण्डले ।
लोकं हासयितुं किमर्थं मनिशं प्राकाश्य मातन्वते
मन्दाक्षं विरहय्य मङ्गलतरं मन्दार चन्द्रादयः ॥ ६६ ॥

क्षीराब्धे रपि शैलराज तनये त्वन्मन्दहासस्य च
श्रीकामाक्षि वलक्षिमोदयनिधेः किञ्चिद्भिदां ब्रूमहे ।
एकस्मै पुरुषाय देवि स ददौ लक्ष्मीं कदाचित्पुरा
सर्वेभ्योऽपि ददात्यसौ तु सततं लक्ष्मीं च वागीश्वरीम् ॥ ६७ ॥

श्रीकाञ्चीपुर रत्नदीप कलिके तान्येव मेनात्मजे
चाकोराणि कुलानि देवि सुतरां धन्यानि मन्यामहे ।
कम्पातीर कुटुम्ब चक्रमकला चुञ्चूनि चञ्चूपुटैः
नित्यं यानि तव स्मितेन्दु महसा मास्वाद मातन्वते ॥ ६८ ॥

शैत्य प्रक्रम माश्रितोऽपि नमतां जाड्यप्रथां धूनयन्
नैर्मल्यं परमं गतोऽपि गिरिशं रागाकुलं चारयन् ।
लीलालाप पुरस्सरोऽपि सततं वाचयन् मान्प्रीणयन्
कामाक्षि स्मित रोचिषां तव समुल्लासः कथं वर्ण्यते ॥ ६९ ॥

श्रोणी चञ्चल मेखला मुखरितं लीलागतं मन्थरं
भ्रूवल्ली चलनं कटाक्ष वलनं मन्दाक्ष वीक्षा चणम् ।
यद्वैदग्ध्य मुखेन मन्मथ रिपुं संमोहयन्त्यञ्जसा
श्रीकामाक्षि तव स्मिताय सततं तस्मै नमस्कर्महे ॥ ७० ॥

श्रीकामाक्षि मनोज्ञ मन्दहसित ज्योतिष्प्ररोहे तव
स्फीत श्वेतिम सार्वभौम सरणि प्रागल्भ्य मभ्येयुषि ।

चन्द्रोऽयं युवराजतां कलयते चेटीधुरं चन्द्रिका
शुद्धा सा च सुधाझरी सहचरी साधर्म्यं मालम्बते ॥ ७१ ॥

ज्योत्स्ना किं तनुते फलं तनुमता मौष्ण्यं प्रशान्तिं विना
त्वन्मन्दस्मित रोचिषा तनुमतां कामाक्षि रोचिष्णुना ।
सन्तापो विनिवार्यते नववयःप्राचुर्यं मङ्कूर्यते
सौन्दर्यं परिपूर्यते जगति सा कीर्तिश्च संचार्यते ॥ ७२ ॥

वैमल्यं कुमुदश्रियां हिमरुचः कान्त्यैव सन्धुक्ष्यते
ज्योत्स्ना रोचिरपि प्रदोष समयं प्राप्यैव सम्पद्यते ।
स्वच्छत्वं नवमौक्तिकस्य परमं संस्कारतो दृश्यते
कामाक्ष्याः स्मित दीधिते विशदिमा नैसर्गिको भासते ॥ ७३ ॥

प्राकाश्यं परमेश्वर प्रणयिनि त्वन्मन्दहास श्रियः
श्रीकामाक्षि मम क्षिणोतु ममता वैचक्षणी मक्षयाम् ।
यद्भ्रूत्येव निलीयते हिमकरो मेघोदरे शुक्तिका-
गर्भे मौक्तिक मण्डली च सरसी मध्ये मृणाली च सा ॥ ७४ ॥

हेरम्बे च गुहे हर्षं भरितं वात्सल्यं मङ्कूरयत्
मारद्रोहिणि पूरुषे सहभुवं प्रेमाङ्कुरं व्यञ्जयत् ।
आनम्रेषु जनेषु पूर्णं करुणा वैदग्ध्यं मुत्तालयत्
कामाक्षि स्मित मञ्जसा तव कथंकारं मया कथ्यते ॥ ७५ ॥

संकुद्ध द्विज राजकोऽप्यविरतं कुर्वन्दिजैः संगमं
वाणीपद्धति दूरगोऽपि सततं तत्साहचर्यं वहन् ।
अश्रान्तं पशु दुर्लभोऽपि कलयन्पत्यौ पशूनां रतिं
श्रीकामाक्षि तव स्मिता मृतरस स्यन्दो मयि स्पन्दताम् ॥ ७६ ॥

श्रीकामाक्षि महेश्वरे निरुपम प्रेमाङ्कुर प्रक्रमम्
नित्यं यः प्रकटी करोति सहजा मुन्निद्रन् माधुरीम् ।
तत्तादृक्तव मन्दहास महिमा मातः कथं मानितां
तन्मूर्धा सुरनिम्नगां च कलिका मिन्दोश्च तां निन्दति ॥ ७७ ॥

ये माधुर्य विहार मण्टप भुवो ये शैत्य मुद्राकरा
ये वैशद्य दशा विशेष सुभगास्ते मन्दहासाङ्कुराः ।
कामाक्ष्याः सहजं गुणत्रय मिदं पर्यायतः कुर्वतां
वाणी गुम्फन डम्बरे च हृदये कीर्ति प्ररोहे च मे ॥ ७८ ॥

कामाक्ष्या मृदुलस्मितांशु निकरा दक्षान्तके वीक्षणे
मन्दाक्ष ग्रहिला हिमद्युति मयूखा क्षेप दीक्षाङ्कुराः ।
दाक्ष्यं पक्ष्मलयन्तु माक्षिक गुड द्राक्षाभवं वाक्षु मे
सूक्ष्मं मोक्षपथं निरीक्षितु मपि प्रक्षालयेयु र्मनः ॥ ७९ ॥

जात्या शीतल शीतलानि मधुरा ण्येतानि पूतानि ते
गाङ्गानीव पयांसि देवि पटला न्यल्पस्मित ज्योतिषाम् ।

एनःपङ्क परम्परा मलिनिता मेकाम्रनाथ प्रिये
प्रज्ञानात्सुतरां मदीय धिषणां प्रक्षालयन्तु क्षणात् ॥ ८० ॥

अश्रान्तं परतन्त्रितः पशुपति स्त्वन्मन्दहासाङ्कुरैः
श्रीकामाक्षि तदीय वर्ण समता सङ्गेन शङ्कामहे ।
इन्दुं नाकधुनीं च शेखरयते मालां च धत्ते नवैः
वैकुण्ठै रवकुण्ठनं च कुरुते धूलीचयै र्भास्मिनैः ॥ ८१ ॥

श्रीकाञ्चीपुर देवते मृदुवच स्सौरभ्य मुद्रास्पदं
प्रौढ प्रेमलता नवीन कुसुमं मन्दस्मितं तावकम् ।
मन्दं कन्दलति प्रियस्य वदनालोके समाभाषणे
श्लक्ष्णे कुङ्कुमलति प्ररूढ पुलके चाश्लोषणे फुल्लति ॥ ८२ ॥

किं त्रैस्रोतस मम्बिके परिणतं स्रोतश्चतुर्थं नवं
पीयूषस्य समस्त तापहरणं किंवा द्वितीयं वपुः ।
किंस्वित्त्व त्रिकटं गतं मधुरिमा भ्यासाय गव्यं पयः
श्रीकाञ्चीपुर नायक प्रियतमे मन्दस्मितं तावकम् ॥ ८३ ॥

भूषा वक्त्र सरोरुहस्य सहजा वाचां सखी शाश्वती
नीवी विभ्रम सन्ततेः पशुपतेः सौधी दृशां पारणा ।
जीवातु र्मदनश्रियः शशिरुचे रुच्चाटनी देवता
श्रीकामाक्षि गिरामभूमि मयते हासप्रभा मञ्जरी ॥ ८४ ॥

सूतिः श्वेति मकन्दलस्य वसतिः शृङ्गार सारश्रियः
पूर्तिः सूक्ति झरी रसस्य लहरी कारुण्य पाथोनिधेः ।
वाटी काचन कौसुमी मधुरिम स्वाराज्य लक्ष्म्यास्तव
श्रीकामाक्षि ममास्तु मङ्गलकरी हासप्रभा चातुरी ॥ ८५ ॥

जन्तूनां जनि दुःख मृत्यु लहरी सन्तापनं कृन्ततः
प्रौढानुग्रह पूर्ण शीतल रुचो नित्योदयं बिभ्रतः ।
श्रीकामाक्षि विसृत्तरा इव करा हासाङ्कुरास्ते हठात्
आलोकेन निहन्यु रन्ध तमस स्तोमस्य मे सन्ततिम् ॥ ८६ ॥

उत्तुङ्ग स्तन मण्डलस्य विलस ल्लावण्य लीलानटी-
रङ्गस्य स्फुट मूर्ध्व सीमनि मुहुः प्राकाश्य मभ्येयुषी ।
श्रीकामाक्षि तव स्मित द्युति तति बिम्बोष्ठ कान्त्यङ्कुरैः
चित्रां विद्रुम मुद्रितां वितनुते मौक्तीं वितानश्रियम् ॥ ८७ ॥

स्वाभाव्या तव वक्त्रमेव ललितं सन्तोष सम्पादनं
शम्भोः किं पुन रञ्जित स्मितरुचः पाण्डित्य पात्रीकृतम् ।
अम्भोजं स्वत एव सर्वजगतां चक्षुः प्रियम्भावुकं
कामाक्षि स्फुरिते शरद्विकसिते कीदृग्विधं भ्राजते ॥ ८८ ॥

पुष्पि निर्मल मानसौ विदधते मैत्रीं दृढं निर्मलां
लब्ध्वा कर्मलयं च निर्मलतरां कीर्तिं लभन्तेतराम् ।

सूक्तिं पक्ष्मलयन्ति निर्मलतमां यत्तावकाः सेवकाः
तत्कामाक्षि तव स्मितस्य कलया नैर्मल्य सीमानिधेः ॥ ८९ ॥

आकर्षन्नयनानि नाकि सदसां शैत्येन संस्तम्भयन्
इन्दुं किंच विमोहयन् पशुपतिं विश्वार्तिं मुच्चाटयन् ।
हिंसत्संसृति डम्बरं तव शिवे हासाह्वयो मान्तिकः
श्रीकामाक्षि मदीय मानस तमो विद्वेषणे चेष्टताम् ॥ ९० ॥

क्षेपीयः क्षपयन्तु कल्मष भया न्यस्माक मल्पस्मित-
ज्योतिर्मण्डल चक्रमास्तव शिवे कामाक्षि रोचिष्णवः ।
पीडाकर्मठ कर्म घर्म समय व्यापार तापानल-
श्रीपाता नवहर्ष वर्षण सुधा स्रोतस्विनी शीकराः ॥ ९१ ॥

श्रीकामाक्षि तव स्मितैन्दवमहःपूरे परिस्फूर्जति
प्रौढां वारिधि चातुरीं कलयते भक्तात्मनां प्रातिभम् ।
दौर्गत्य प्रसरास्तमः पटलिका साधर्म्य माबिभ्रते
सर्वं कैरव साहचर्य पदवी रीतिं विधत्ते परम् ॥ ९२ ॥

मन्दारादिषु मन्मथारि महिषि प्राकाश्य रीतिं निजां
कादाचित्कतया विशङ्क्य बहुशो वैशद्य मुद्रागुणः ।
सातत्येन तव स्मिते वितनुते स्वैरासना वासनाम् ॥ ९३ ॥

इन्धाने भव वीतिहोत्र निवहे कर्मौघ चण्डानिल-
प्रौढिम्ना बहुलीकृते निपतितं सन्ताप चिन्ताकुलम् ।
मातर्मा परिषिञ्च किञ्चिदमलैः पीयूष वर्षैरिव
श्रीकामाक्षि तव स्मित द्युतिकणैः शैशिर्य लीलाकरैः ॥ ९४ ॥

भाषाया रसनाग्र खेलन जुषः शृङ्गार मुद्रासखी-
लीलाजात रतेः सुखेन नियम स्नानाय मेनात्मजे ।
श्रीकामाक्षि सुधामयीव शिशिरा स्रोतस्विनी तावकी
गाढानन्द तरङ्गिता विजयते हासप्रभा चातुरी ॥ ९५ ॥

सन्तापं विरली करोतु सकलं कामाक्षि मच्चेतना
मज्जन्ती मधुरस्मिता मरधुनी कल्लोल जालेषु ते ।
नैरन्तर्य मुपेत्य मन्मथ मरुल्लोलेषु येषु स्फुटं
प्रेमेन्दुः प्रतिबिम्बितो वितनुते कौतूहलं धूर्जटेः ॥ ९६ ॥

चेतःक्षीर पयोधि मन्थर चलद्रागाख्य मन्थाचल-
क्षोभ व्यापृति सम्भवां जननि ते मन्दस्मित श्रीसुधाम् ।
स्वादं स्वाद मुदीत कौतुक रसा नेत्रत्रयी शांकरी
श्रीकामाक्षि निरन्तरं परिणम त्यानन्द वीचीमयी ॥ ९७ ॥

आलोके तव पञ्चसायक रिपो रुद्धाम कौतूहल-
प्रेङ्खन्मारुत घट्टन प्रचलिता दानन्द दुग्धाम्बुधेः ।

काचिद्वीचि रुदञ्चति प्रतिनवा संवित्प्ररोहात्मिका
तां कामाक्षि कवीश्वराः स्मितमिति व्याकुर्वते सर्वदा ॥ ९८ ॥

सूक्तिः शीलयते किमद्रि तनये मन्दस्मितात्ते मुहुः
माधुर्यागम सम्प्रदाय मथवा सूक्तेर्नु मन्दस्मितम् ।
इत्थं कामपि गाहते मम मनः सन्देह मार्गभ्रमिं
श्रीकामाक्षि न पारमार्थ्य सरणि स्फूर्तौ निधत्ते पदम् ॥ ९९ ॥

क्रीडालोल कृपा सरोरुह मुखी सौधाङ्गणेभ्यः कवि-
श्रेणी वाक्परिपाटि कामृत झरी सूती गृहेभ्यः शिवे ।
निर्वाणाङ्कुर सार्व भौम पदवी सिंहासनेभ्य स्तव
श्रीकामाक्षि मनोज्ञ मन्दहसित ज्योतिष्कणेभ्यो नमः ॥ १०० ॥

आर्यामेव विभाव यन्मनसि यः पादारविन्दं पुरः
पश्यन्नारभते स्तुतिं स नियतं लब्ध्वा कटाक्षच्छविम् ।
कामाक्ष्या मृदुल स्मितांशु लहरी ज्योत्स्ना वयस्यान्विताम्
आरोह त्यपवर्ग सौध वलभी मानन्द वीचीमयीम् ॥ १०१ ॥

मन्दस्मित शतकं सम्पूर्णम् ॥
इति श्री मूक पञ्चशती सम्पूर्णम् ॥